

Q3 2018

Osavuosisikatsaus

Tammi-syyskuu

Vahva kasvu ja hyvä kannattavuus

- Kasvu paikallisissa valuutoissa 7 %, orgaaninen kasvu 5 %
- Vahva kehitys Teknologiapalvelut ja uudistaminen sekä Tuotekehityspalvelut -alueilla
- Toiminnan tehostaminen kompensoi valuuttakurssien negatiivisen vaikutuksen

tieto

Kolmannen neljänneksen avainluvut

Vuoden 2017 luvut tässä osavuositarkastuksessa on oikaistu IFRS 15 -standardin käyttöönotosta johtuen.

IT-palvelut

- Liikevaihdon kasvu oli 2,7 %, kasvu paikallisissa valuutoissa oli 6,3 %
- Oikaistu liikevoitto oli 41,2 (42,4) milj. euroa eli 12,3 % (13,0) liikevaihdosta

Konserni

- Liikevaihdon kasvu oli 3,4 %, kasvu paikallisissa valuutoissa oli 7,3 %
- Oikaistu liikevoitto oli 41,6 (41,1) milj. euroa eli 11,3 % (11,6) liikevaihdosta
- Paikallisissa valuutoissa vuoden 2018 tilauskanta tukee Tiedon kasvutavoitteita kuluvalle vuodelle

Yrityskauppojen vaikutus on kuvattu taulukoissa sivulla 8.

	7-9/2018	7-9/2017	1-9/2018	1-9/2017
Liikevaihto, milj. euroa	367,1	355,0	1 177,6	1 133,8
Muutos, %	3,4	4,3	3,9	4,1
Muutos paikallisissa valuutoissa, %	7,3	4,5	7,1	4,7
Liikevoitto (EBITA), milj. euroa	43,8	45,0	121,5	102,7
Liikevoitto (EBITA), % liikevaihdosta	11,9	12,7	10,3	9,1
Liikevoitto (EBIT), milj. euroa ¹⁾	40,4	41,1	109,0	91,2
Liikevoitto (EBIT), % liikevaihdosta ¹⁾	11,0	11,6	9,3	8,0
Oikaistu ^{1) 2)} liikevoitto (EBIT), milj. euroa	41,6	41,1	113,0	112,2
Oikaistu ^{1) 2)} liikevoitto (EBIT), % liikevaihdosta	11,3	11,6	9,6	9,9
Voitto verojen jälkeen, milj. euroa	33,0	34,2	87,6	71,0
Osakekohtainen tulos, euroa	0,45	0,46	1,19	0,96
Liiketoiminnan rahavirta, milj. euroa	18,7	10,8	92,5	84,4
Oman pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	27,8	23,5	27,8	23,5
Sijoitetun pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	23,5	21,0	23,5	21,0
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	8,7	9,1	28,2	39,4
Yrityshankinnat, milj. euroa	-	-	12,2	-
Korollinen nettovelka, milj. euroa	199,7	161,4	199,7	161,4
Nettovelka/EBITDA	1,0	0,8	1,0	0,8
Tilaukanta	1 564	1 689	1 564	1 689
Henkilöstö 30.9.	15 109	13 851	15 109	13 851

¹⁾ kolmas neljännes sisältää 1,4 (1,0) milj. euroa yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistoja

²⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon arvonalentumiset ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät (lisätietoja sivulla 35)

Koko vuoden 2018 näkymät ennallaan

Tieto arvioi, että sen koko vuoden oikaistu¹⁾ liikevoitto (EBIT) paranee edellisvuoden tasosta (161,4 milj. euroa vuonna 2017).

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon arvonalentumiset ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Toimitusjohtajan kommentti

Toimitusjohtaja Kimmo Alkio kommentoi osavuositarkastusta:

"Olemme tyytyväisiä vahvaan kasvuamme. Näemme runsaasti mahdollisuuksia hyödyntää laajaa palvelutarjoamaamme design-lähtöisestä konsultoinnista data-analytiikkaan, pilvipalveluihin sekä kriittisten infrastruktuurien ja sovellusten modernisointiin. Kattavat palvelumme ja ohjelmistoratkaisumme yhdistettynä kohdennettuihin investointeihin ovat muodostaneet vakaan kasvualustan, jonka myönteinen vaikutus näkyi neljänneksellä etenkin Teknologiapalvelut ja uudistaminen- sekä Tuotekehityspalvelut -alueilla.

Olemme tyytyväisiä operatiiviseen kannattavuuteemme, joka kehittyi odotustemme mukaisesti kuluneella neljänneksellä. Toiminnan tehostamisen ja palvelutoimitusten automatisoinnin ansiosta olemme pystyneet kompensoimaan valuuttamuutosten vaikutuksia, jotka ovat tänä vuonna vaikuttaneet tulokseemme negatiivisesti.

Ilahduttava saavutus oli myös, että vuosittaisen tutkimuksemme mukaan asiakkaidemme tyytyväisyys Tietoon on vahvistunut nyt neljättä vuotta peräkkäin. Saavutimme uuden ennätystason Net Promoter Score -mittarilla tarkasteltuna ja tavoitteenamme on olla globaalistikin toimialamme parhaimmistossa. Nämä tulokset ovat mahdollisia kaikkien työntekijöidemme ansiosta ja pohjaavat avoimuutta korostavaan 'Open Source' -yrityskulttuuriimme. Olemmekin saaneet tunnustusta myös houkuttelevana ja innovatiivisena työnantajana – näistä viimeisimmin sijoitus maailman top 25 -yritysten joukkoon Equileapin tasa-arvoa mittaavassa 2018 Gender Equality Rankingissä. Teknologiayrityksistä Tiedon sijoittuminen oli maailmanlaajuisesti korkein. Viimeaikainen kehityksemme tarjoaa hyvän pohjan kiihdyttää uudistumistamme ja innovaatioita."

IT-markkinoiden kehitys

Toiminnan ketteryyden varmistaminen ja uusien liiketoimintamallien innovointi samanaikaisesti ovat edelleen keskeisessä asemassa. Niin yritykset kuin julkishallinto panostavat datakeskeisten, yksilöityjen kokemusten kehittämiseen. Teknologia muodostaa uudistamisen perustan käsittäen avoimet arkkitehtuurit, verkkoteknologiat, mikropalvelut, infrastruktuuri-riippumattomat modernit sovellukset, pilvipalvelut, ihmiskeskeinen suunnittelu, ketterä ohjelmistokehitys, ohjelmistorobotiikka sekä kehittynyt analytiikka/tekoäly. Tällä hetkellä yrityksillä on käytössä runsaasti omia, monoliittisiä ohjelmistoja, ja perinteinen infrastruktuuri hidastaa asiakkaiden liiketoiminnan uudistamista, vaikkakin se toisaalta varmistaa liiketoiminnan jatkuvuuden.

Markkinat ovat edelleen dynaamiset johtuen tarpeesta varmistaa liiketoiminnan jatkuvuus sekä uusien teknologioiden käyttöönotto. Pohjoismaisten markkinoiden arvioidaan kasvavan 2 % vuonna 2018. Kasvuun vaikuttavat seuraavat tekijät:

- Konsultointilähtöisten palvelujen kasvava kysyntä yritysarkkitehtuurin, suunnittelun, ketterän ohjelmistokehityksen, palveluintegraation ja edistyneen analytiikan alueella.
- Pilvipalvelujen nopeutuva käyttöönotto liiketoiminnan ketteryyden lisäämiseksi. Teknologia-arkkitehtuurit yhdistävät sekä julkista että yksityistä pilveä ja perinteistä infrastruktuurikapasiteettia, mikä tarjoaa yrityksille mahdollisuuden optimoida kustannustehokkuutta sekä täyttää säädösten asettamat vaatimukset. Julkisen pilven merkitys kasvaa, mutta myös yksityisen pilven ja perinteisten infrastruktuuripalvelujen kysynnän odotetaan pysyvän hyvänä. Julkisen pilven käytön vuotuisen kasvun odotetaan olevan 25–30 % ja yksityisen pilven 10–15 % tulevina vuosina.
- Ulkoistusmarkkinat muuttuvat sovelluskeskeisemmiksi samalla kun toiminnan tehostamisen tarve ja hintojen lasku vaikuttavat infrastruktuuripalveluihin. Sopimusehdot muuttuvat, ja ulkoistus sopimusten koko pienenee edelleen kun käyttöön otetaan ketteriä kehittämismenetelmiä (esim. Devops) ja automaation hyödyntäminen kasvaa.
- Kasvavat investoinnit yhdessä kehitettäviin datakeskeisiin palveluihin, joissa hyödynnetään dataa, edistynyttä analytiikkaa ja ydinliiketoiminnan osaamista.
- Osaajien ja osaamisen kysyntä säilyy korkeana - samaa teknologiaosaamista kuin ohjelmisto- ja IT-palvelusektorilla tarvitaan kaikilla toimialoilla.

Toimialakohtainen kehitys

- **Finanssitoimialalla** jatkuu digitaalinen transformaatio ja pankkijärjestelmien uudistaminen. Uusi sääntely, avoimeen pankkitoimintaan liittyvä digitalisointi ja reaaliaikaiset maksut tuovat merkittäviä muutoksia toimialalle. Nopeat muutokset markkinoilla ovat myös lisänneet osaamisen kysyntää, mikä on johtanut väliaikaisesti kustannusten nousupaineeseen Pohjoismaissa. Toimialaratkaisussa on nähtävissä selvä siirtyminen turvallisista pilvialustoista palveluna tarjottaviin ohjelmistoihin ja käyttöön perustuviin malleihin. Infrastruktuuripalveluissa hintapaine on edelleen kovaa, ja kysyntä on selvästi siirtymässä julkiseen pilveen.
- **Julkisella sektorilla** palveluiden ja prosessien digitalisointi jatkuu tehokkuuden ja kansalaiskokemuksen toimiessa kehityksen ajureina. Konsultointipalveluiden ja järjestelmähallinnan korkea kysyntä johtuu siitä, että monilla

asiakkailta on pulaa osaavista resursseista. Suomessa Tieto osallistuu aktiivisesti julkisen sektorin kehitysohjelmiin, ja esimerkiksi asianhallintaratkaisujen ja uusien datakeskeisten palveluiden kysyntä on hyvällä tasolla.

- **Terveydenhuolto- ja hyvinvointisektorilla** digitalisointi tukee edelleen terveydenhuollon helpompaa ja nopeampaa saatavuutta kansalaisille. Kaikissa Pohjoismaissa on suunnitteilla laajoja ja kunnianhimoisia hankkeita sähköisten terveydenhuoltopalveluiden edistämiseksi. Asiakkaat ovat siirtymässä integroituihin terveydenhuolto- ja hyvinvointijärjestelmiin, jotka tukevat saumatonta hoitoa. Lisäksi kiinnostus tekoälyyn pohjautuviin ratkaisuihin kasvaa, mikä houkuttelee myös uusia startup-yrityksiä markkinoille. Suomessa sosiaali- ja terveysalan uudistus lykkäytyy, mikä on johtanut viivästyksiin sähköisiin potilastietoihin liittyvässä laajassa uudistamisessa. Uudistuksen odotetaan kuitenkin tarjoavan hyviä mahdollisuuksia tulevina vuosina. Ruotsissa painopiste on sähköisten potilastietojen käynnissä olevassa hankintaprosessissa.
- **Valmistava teollisuus** on Pohjoismaissa siirtymässä perinteisistä tuotanto- ja jakelumalleista kohti palveluihin pohjautuvaa liiketoimintamallia, ja asiakkaat pyrkivät muuttamaan toimintatapojaan tämän mukaisesti. Tämä johtaa ydinliiketoimintaprosessien ja -järjestelmien uudistamiseen ja lisää investointeja älykkäisiin datakeskeisiin ratkaisuihin. Samanaikaisesti yritykset pyrkivät edelleen parantamaan toimintansa tehokkuutta. Tämä muutos pohjautuu asiakaskokemuksen digitalisointiin, toiminnanohjausjärjestelmiin ja älykkääseen analytiikkaan, joka perustuu sensoreihin ja kognitiiviseen automaatioon.
- **Metsä- ja paperiteollisuudessa** tarve alentaa tuotantokustannuksia edistää edelleen uusien digitaalisten ratkaisujen kuten Smart Manufacturing käyttöönottoa IoT:n, edistyneen robotiikan ja analytiikan avulla. Kiinnostus virtuaalielämysten ja laitteiden digitaalisten kaksosten hyödyntämistä kohtaan kasvaa. Niissä hyödynnetään laitteisiin asennetuista sensoreista saatavaa ajantasaista dataa. Pohjoismaiden sellu- ja paperiteollisuus on valmistautumassa yrityssovellustensa uudistamiseen tulevina vuosina.
- **Kaupassa ja logistiikassa** yritykset investoivat uusiin sähköisen kaupan, markkinoinnin ja maksamisen ratkaisuihin voidakseen tarjota asiakkailleen yhtenäisen asiakaskokemuksen näiden asioidessa eri kanavien kautta. Logistiikassa älykkäät valmistratkaisut ja uusi lainsäädäntö ovat mullistamassa lähitoimituksia Pohjoismaissa etenkin kaupunkialueilla. Maailman johtavien yritysten tulon pohjoismaisille markkinoille odotetaan kiristävän kilpailua kaupan alalla ja tarjoavan samalla uusia mahdollisuuksia logistiikkayrityksille.
- **Energiasektorilla** on meneillään muutoksia, joiden pääasiallisina ajureina toimivat säädösmuutokset. Energiayhtiöt kehittävät toimintaansa kestävämpään suuntaan, ja kilpailu markkinoilla kiristyy. Energiayhtiöiden tulee myös auttaa kuluttajia analysoimaan paremmin omaa energiakulutustaan. Edistyneen mittari-infrastruktuurin markkinat valmistautuvat älymittareiden toiseen sukupolveen, jonka avulla voidaan lisätä kuluttajien tietoisuutta heidän omasta energiakulutuksestaan. **Öljy- ja kaasumarkkinoilla** uusien kehityshankkeiden markkinat ovat hieman elpymässä, ja tuottavuutta parantavien ratkaisujen kysyntä kasvaa.
- **Tietoliikennesektorilla** toimijat voivat 5G-tekniikan tarjoamien mahdollisuuksien avulla tuottaa uusia lisäarvopalveluja sekä tarjota alustoja IoT:hen ja kognitiiviseen automaatioon perustuvilla innovaatioilla. Kustannustehokkuuden merkitys kasvaa, ja ohjelmistorobotiikasta ja tietoliikenteen siirtymisestä pilveen on tulossa oleellinen osa seuraavan sukupolven tietoliikennettä. Tietoliikenneoperaattorit haluavat tarjota uusia palveluja voidakseen laajentaa tarjontaansa ja kasvattaa liiketoimintaansa. Keskeisiä tekijöitä tietoliikenneoperaattoreille ovat edelleen asiakkaiden säilyttäminen asiakaskokemusta parantavien innovatiivisten palvelujen avulla.

Strategian toteutus

Tieto jatkaa strategiansa johdonmukaista toteutusta ollakseen asiakkaidensa paras kumppani heidän liiketoimintansa uudistamisessa. Yhtiö pyrkii kasvattamaan lisäarvoa asiakkaille kattavilla toimialaratkaisulla, asiakkaiden teknologia-arkkitehtuurien uudistamisella (sovellukset ja infrastruktuuri) sekä kehittämällä uusia datakeskeisiä liiketoimintamalleja yhdessä asiakkaiden kanssa.

Kasvuliiketoiminnot

Vuonna 2018 Tieto on jatkanut investointejaan valittuihin liiketoimintoihin tavoitteenaan kasvun kiihdyttäminen. Suurin osa investoinneista kohdistetaan valittuihin toimialaratkaisuihin, mukaan lukien Tiedon datakeskeiset liiketoiminnot. Tavoitteena on kasvun kiihdyttäminen strategiakauden loppua kohden. Painopiste on seuraavissa ratkaisuissa ja palveluissa:

- Valitut toimialaratkaisut, joiden liikevaihto oli noin 400 milj. euroa vuonna 2017
  - Lifecare (terveydenhuolto- ja hyvinvointisektori)
  - Asianhallintaratkaisut (Julkinen sektori)
  - Luotonantoratkaisut (Finanssipalvelut)
  - Maksamiseen liittyvät ratkaisut (Finanssipalvelut)
  - Hiilivetyjen hallinta (Öljy- ja kaasuteollisuus)
  - Production Excellence (Valmistava teollisuus) ja
  - SmartUtilities (Energiasektori)
- Valitut palvelut, joiden liikevaihto oli noin 160 milj. euroa vuonna 2017
  - Datakeskeiset liiketoiminnot – raportoidaan osana Toimialaratkaisut-palvelualueetta
  - Pilvipalvelut (vuotuinen liikevaihto lähes 110 milj. euroa¹⁾)
  - Digitaalinen asiakaskokemus (vuotuinen liikevaihto lähes 40 milj. euroa)
  - Tietoturvapalvelut (vuotuinen liikevaihto 10 milj. euroa).

Yhdeksän kuukauden jaksolla kasvutoimintojen liikevaihto kasvoi noin 8 % paikallisissa valuutoissa. Valittujen toimialaratkaisujen kasvu oli 4 % ja muiden kasvupalvelujen 18 %.

Datakeskeiset liiketoiminnot -alueella eri toimialoilla on käynnissä useita tekoälyyn liittyviä hankkeita. Yhteiskehittäminen asiakkaiden kanssa on intensiivistä ja perustuu huolellisesti testattuun prosessiin ja teknologioihin. Painopisteenä on ollut liiketoiminnan kasvattaminen, jossa keskeisenä ajurina toimivat esimerkiksi Intelligent Wellbeing, joka mahdollistaa ennakoivia hoitomalleja terveydenhuolto- ja hyvinvointidatan avulla, ja Empathic Building, jossa käytetään IoT:tä, analytiikkaa ja järjestelmäintegraatiota työntekijöiden hyvinvoinnin ja tehokkaiden työpisteiden varmistamiseksi. Lisäksi Tiedon Digital Data Platform (Platform as a Service) -ratkaisu kasvatti tämän alueen liikevaihtoa merkittävästi. Digital Data Platform, joka käsittelee useassa eri lähteessä olevia valtavia tietomääriä, on saanut hyvän vastaanoton useilla toimialoilla. Tieto on yhdessä asiakkaidensa kanssa saavuttanut hyviä tuloksia esimerkiksi yhdistämällä dataa terveydenhuolto-, hyvinvointi- ja koulutussektoreilta syrjäytymisen ehkäisemiseksi.

Tiedon Infrastruktuuripilvipalvelut¹⁾ (Infrastructure as a Service ja Platform as a Service), jotka koostuvat pääasiassa yhtiön palveluista yksityisessä pilvessä, kasvoivat 19 % yhdeksän kuukauden jaksolla. Infrastruktuuripilvipalveluidensa lisäksi Tieto tarjoaa pilvipalveluja OneCloud-ratkaisunsa sekä useiden muiden pilvipalveluihin liittyvien palvelujensa kautta, mukaan lukien cloud native -kehittäminen, yhtiön Datalake-ratkaisu sekä Tiedon ja sen kumppaneiden Software as a Service -palvelu. Lisäksi Tieto pyrkii uusilla hankkeillaan varmistamaan yhtiön johtavan aseman pilvipalveluiden tarjoajana sekä sovellusten uudistamisessa että infrastruktuurin optimoinnissa. Tiedon julkiseen pilveen liittyvän ohjelman toteutus jatkuu, ja Tieto on myös käynnistänyt sisäisen koulutusohjelman pilvipalveluasiantuntijoiden osaamisen vahvistamiseksi eri palveluissa.

Digitaalisen asiakaskokemuksen kasvu oli 13 % paikallisissa valuutoissa yhdeksän kuukauden jaksolla. Tarve kumppaneille, jotka yhdistävät strategian, suunnittelun ja teknologian kustannustehokkaalla tavalla, on kasvussa. Tieto on saavuttanut vahvan aseman pohjautuen kokonaisvaltaiseen, ketterään ja teknologiariippumattomaan lähestymistapaansa yhdistettynä sen globaaliin toimituskapasiteettiin.

NSEC:n osto toukokuussa vahvisti Tiedon osaamista kyberturvallisuuden alueella ja laajensi sen tietoturvapalveluita, mukaan lukien täysin pohjoismainen tietoturvatointikeskus. Tietoturvapalveluiden kysyntä on hyvällä tasolla. Tämä johtuu sekä asiakkaiden halusta hyödyntää pilvipalveluita yhä laajemmin että kasvaneesta kiinnostuksesta EU:n verkko- ja tietoturvadirektiiviä (NIS) kohtaan EU:n yleisen tietoturva-asetuksen jälkeen. Kolmannella neljänneksellä kasvu oli 28 % ja yhdeksän kuukauden orgaaninen kasvu paikallisissa valuutoissa oli 4 %. NSEC:n palvelutarjoaman odotetaan tukevan Tietoa sen tavoitteessa tulla yhdeksi Pohjoismaiden johtavista tietoturvapalvelujen toimittajista.

¹⁾ Perustuu Infrastruktuuripalvelujen pilvipalvelumarkkinaa (Infrastructure as a Service ja Platform as a Service), pois lukien valitut palvelut kuten pilvipalveluihin liittyvä konsultointi ja integraatiopalvelut, jotka raportoitin aiemmin osana pilvipalvelujen liikevaihtoa.

Toimialaratkaisujen uudistaminen jatkuu

Aktiiviset investoinnit toimintojen kehittämiseen ja teknologian uudistamiseen ovat jatkuneet koko vuoden. Etenkin maksamiseen liittyvissä tuotteissa sekä Lifecare- ja SmartUtilities-tuotteissa on toteutettu ja toteutetaan merkittäviä uudistuksia, jotka mahdollistavat standardoidut ohjelmistotuotteet, avoimet teknologiat ja skaalautuvat arkkitehtuurit. Tämä mahdollistaa toimintojen nopeamman kehittämisen, laajemmän asiakaskunnan ja tulevaisuuden kasvun.

- **Maksamiseen liittyvät ratkaisut:** Tärkeimmät investoinnit ovat kohdistuneet Tiedon Virtual Account Management -ratkaisun arkkitehtuurin ja teknologia-alustan uudistamiseen. Uudistuksilla parannetaan ratkaisun skaalautuvuutta, toimintoja ja integraation joustavuutta. Tuotteen uudistaminen on saatu päätökseen, ja sen toimitus olemassa oleville ja uusille asiakkaille on käynnistynyt. Uudistetussa standardoidussa tuotteessa toiminnallisuuksien kehittäminen jatkuu.
- **Lifecare:** Tärkeimmät investoinnit tehdään terveydenhuollon tietojärjestelmän kehittämiseen ja uusiutuva ratkaisu on yhteensopiva myös avointen sähköisten potilastietojen kanssa. Vastaavanlaisia toimintoja on osana Tiedon toimittamissa asiakaskohtaisissa terveydenhuoltotuotteissa. Nyt tuotetta uudistetaan kehittämällä uusi skaalautuva, avoin ja moderni terveydenhuollon ratkaisualusta. Sen teknisten ja toiminnallisten ominaisuuksien testaus yhdessä asiakkaiden kanssa jatkuu, minkä lisäksi käynnissä on uusien toimintojen kehittäminen.

- **SmartUtilities:** Investoinnit painottuvat standardoidun alustan rakentamiseen pohjoismaisille energiayhtiöille. Alusta perustuu toimialaosaamiseen ja yhdistää useita tuotteita yhdeksi yhteiseksi SmartUtility-alustaksi, joka voidaan toimittaa palveluna. Tuotteen ensimmäiset versiot ovat saatavilla pilottiasiakkaille samanaikaisesti kun alusta otetaan käyttöön. Alustan kehittäminen jatkuu vuonna 2019.

Tulosajurit vuonna 2018

Tiedon tavoitteena on markkinoita nopeampi kasvu IT-palveluissa vuoden aikana. Tukeakseen tätä tavoitetta Tieto jatkaa toimenpiteitä, joilla se parantaa kilpailukykyään, sekä investointejaan innovaatioihin ja kasvuun.

Tiedon tavoitteena on kiihdyttää kasvua Ruotsin konsultointilähtöisillä markkinoilla. Tätä tavoitetta tukee Avegan osto joulukuussa 2017. Avegan liikevaihto oli vuonna 2017 noin 45 milj. euroa, josta noin 4 milj. euroa kirjattiin Tiedon liikevaihtoon. Lisäksi vuonna 2018 on ostettu kaksi yritystä: Petrostreamz helmikuussa ja NSEC huhtikuussa. Niiden yhteenlaskettu liikevaihto on 6 milj. euroa. Toisaalta liikevaihtoon vaikutti kaksi yritysmyyntiä. Tieto myi ProArc-yksikkönsä, jonka vuotuinen liikevaihto on 7 milj. euroa, ja cross-advertising -palvelunsa, joiden vuotuinen liikevaihto on noin 2 milj. euroa. Kummatkin myydyt toiminnot kuuluivat Toimialaratkaisut-palvelualueeseen.

IT-palveluiden tulosajureihin lukeutuvat myös

- uudet tuotelanseerukset
- palveluiden kehittäminen
- rekrytoinnit uusille palvelualueille ja tähän liittyvä osaamisen kehittäminen
- toiminnan tehostamisohjelma mukaan lukien palvelutoimitusten automatisointi ja teollistaminen
- jatkuva panostus kilpailukykyiseen kustannusrakenteeseen
- palkkainflaatio
- valuuttakurssimuutokset.

Toimialaratkaisut-alueeseen suunnatuista kehittämiskustannuksista aktivoitiin taseeseen 1,7 milj. euroa Tiedon kirjausperiaatteiden mukaisesti. Aktivointi liittyy terveydenhuollon tietojärjestelmälustaan. Konsernitason palveluiden kehittämiskustannusten odotetaan olevan koko vuonna edelleen noin 5 % konsernin liikevaihdosta.

Käyttöomaisuusinvestointien odotetaan olevan alle 4 % konsernin liikevaihdosta.

Vuonna 2017 käynnistetty toiminnan tehostamisohjelma on saatu päätökseen ja tähän ohjelmaan liittyvät bruttosäästöt ovat vuonna 2018 noin 20 milj. euroa. Toisaalta kustannuspohjaan vaikuttavat noin 700 uutta rekrytointia IT-palveluihin ensimmäisen yhdeksän kuukauden aikana. Rekrytoinnit tehtiin pääasiassa uusille osaamisalueille.

Yhtiö pyrkii edelleen parantamaan tehokkuutta ja varmistamaan kilpailukykyisen kustannusrakenteen. Käynnissä on lukuisia säästötoimenpiteitä. Tieto arvioi kuitenkin, että sen koko vuoden 2018 uudelleenjärjestelykulut ovat aiemmin arvioidun 1–2 %:n haarukan alapäässä. Lisäksi yhtiö pyrkii parantamaan tuottavuutta esimerkiksi automaation avulla kompensoidakseen palkkainflaatiota. Palkkainflaation odotetaan olevan lähes 30 milj. euroa vuonna 2018.

Valuuttakurssien odotetaan vaikuttavan taloudellisen kehityksen negatiivisesti koko vuonna 2018. Syyskuun keskikurssien pohjalta vaikutus koko vuoden liikevaihtoon on lähes 48 milj. euroa ja tulokseen noin 9 milj. euroa.

Taloudellinen tulos heinä-syyskuussa

Kolmannen neljänneksen liikevaihto kasvoi 3,4 % ja oli 367,1 (355,0) milj. euroa. Kasvu paikallisissa valuutoissa oli 7,3 %. Yrityshankinnoilla oli 9 milj. euron positiivinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat lähinnä Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus -alueeseen. Yritysmyyntien vaikutus liikevaihtoon oli 2 milj. euroa. Valuuttakurssilla, lähinnä Ruotsin kruunun heikkenemisellä, oli 14 milj. euron negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Kolmannen neljänneksen liikevoitto (EBIT) oli 40,4 (41,1) milj. euroa eli 11,0 % (11,6) liikevaihdosta. Oikaistu¹⁾ liikevoitto oli 41,6 (41,1) milj. euroa eli 11,3 % (11,6) liikevaihdosta. Lisätietoja kolmannen neljänneksen oikaisuista löytyy taulukosta sivulla 35. Konsernitason palveluiden kehittämiskustannukset kasvoivat 3 milj. euroa, josta 1,7 milj. euroa aktivoitiin taseeseen. Lisäksi valuuttakurssimuutoksilla oli noin 3 milj. euron negatiivinen vaikutus liikevoittoon, minkä lisäksi palkkainflaatio vaikutti kannattavuuteen.

Poistot olivat 13,0 (13,6) milj. euroa. Niihin sisältyy 1,4 (1,0) milj. euroa yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistoja. Kolmannen neljänneksen nettorahoituskulut olivat 0,3 (-0,2) milj. euroa. Nettokorkokulut olivat 0,4 (0,5) milj. euroa ja valuuttakurssisiin liittyvät nettotappiot olivat 0,9 (0,5) milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat -0,2 (-0,2) milj. euroa.

Osaakohtainen tulos oli 0,45 (0,46) euroa. Oikaistu¹⁾ osakohtainen tulos oli 0,46 (0,46) euroa.

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon arvonalentumiset ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Taloudellinen tulos palvelualueittain

Milj. euroa	Asiakasmyynti 7–9/2018	Asiakasmyynti 7–9/2017	Muutos, %	Liikevoitto 7–9/2018	Liikevoitto 7–9/2017
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	173,4	171,8	1	23,5	23,0
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	51,5	42,3	22	1,6	3,6
Toimialaratkaisut	110,1	112,1	-2	15,7	15,8
Tuotekehityspalvelut	31,9	28,8	11	3,1	2,1
Tukitoiminnot ja globaali johto	-	-	-	-3,5	-3,5
Yhteensä	367,1	355,0	3	40,4	41,1

Liikevoitto palvelualueittain

%	Liikevoitto, % liikevaihdosta 7–9/2018	Liikevoitto, % liikevaihdosta 7–9/2017	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 7–9/2018	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 7–9/2017
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,6	13,4	13,8	13,5
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	3,1	8,4	2,8	8,2
Toimialaratkaisut	14,2	14,1	14,3	14,1
Tuotekehityspalvelut	9,7	7,3	9,9	7,2
Yhteensä	11,0	11,6	11,3	11,6

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon arvonalentumiset ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Palvelualueiden ja toimialaryhmien luvut on esitetty kattavasti taulukko-osiossa.

Teknologiapalvelut ja uudistaminen -alueella liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi 4 %. Kasvun ajureina toimivat infrastruktuuripalvelut¹⁾ ja sovelluspalvelut, joissa solmittiin useita uusia sopimuksia. Yhdeksän kuukauden jaksolla infrastruktuuripalveluiden myynti paikallisissa valuutoissa kasvoi 19 % ja sovelluspalveluiden 8 %. Perinteisten infrastruktuuripalveluiden myynnin lasku jatkui ja oli 4 % yhdeksän kuukauden jaksolla. Liikevoittomarginaali parani hieman, osittain hyvän volyymikehityksen ansiosta. Neljännen neljänneksen oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan olevan alhaisemmalla tai lähes samalla tasolla kuin edellisvuoden vastaavalla neljänneksellä, johon vuonna 2017 käynnissä ollut toiminnan tehostamisohjelma vaikutti myönteisesti.

Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus -alueella liikevaihdon kasvu johtui Avegan ostosta. Digitaalisen asiakaskokemuksen vahva kasvu jatkui kaikilla markkinoilla. Liikevaihto kasvoi orgaanisesti 5 %. Yksi laaja, haasteellinen hanke vaikutti sekä liikevaihdon kasvuun että liikevoittoon. Neljännen neljänneksen oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan olevan lähes edellisvuoden vastaavan neljänneksen tasolla.

Toimialaratkaisut -alueella liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi 2 % ja orgaanisesti 4 %. Hiilivetyjen hallintaratkaisuihin ja Luotonantoratkaisuihin kasvu oli vahvaa ja Lifecare-alueella kasvu ylitti markkinoiden kasvun. Tiedon maksamiseen liittyvien ratkaisujen myyntiin vaikutti lisenssimyynnin ajoitus, sillä vuoden 2017 kolmanteen neljänneksen sisältyi merkittävä toimitus. Useiden keskeisten ratkaisujen arkkitehtuurin uudistaminen jatkuu, mukaan lukien terveydenhuollon tietojärjestelmä ja Tiedon SmartUtilities-ratkaisu energiasektorille. Palveluiden kehittämiskustannukset Toimialaratkaisut-alueella kasvoivat 4 milj. euroa. Lisäksi valuuttakursseilla oli 1 milj. euron negatiivinen vaikutus tulokseen. Neljännen neljänneksen oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan paranevan edellisvuoden vastaavan neljänneksen tasosta.

Tuotekehityspalveluissa liikevaihdon kasvu paikallisissa valuutoissa kiihtyi 18 %:iin. Kasvu johtui suurimpien avainasiakkaiden vahvasta volyymikehityksestä sekä hyvästä kehityksestä autoteollisuudessa. Liikevoittomarginaali parani johtuen hyvästä volyymikehityksestä, joka vaikutti käyttöasteiden paranemiseen. Neljännen neljänneksen oikaistun liikevoittomarginaalin odotetaan olevan lähes edellisvuoden vastaavan neljänneksen tasolla. Viime vuoden lukuun sisältyi kertaluoteista lisenssimyyntiä.

¹⁾ Perustuu Infrastruktuuripalvelujen pilvipalvelumarkkinaan (Infrastructure as a Service ja Platform as a Service), pois lukien valitut palvelut kuten pilvipalveluihin liittyvä konsultointi ja integraatiopalvelut, jotka raportoitiiin aiemmin osana pilvipalvelujen liikevaihtoa.

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin

Milj. euroa	Asiakasmyynti 7–9/2018	Asiakasmyynti 7–9/2017	Muutos, %
Finanssipalvelut	88,2	92,2	-4
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	120,8	112,3	8
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	126,2	121,7	4
IT-palvelut	335,1	326,2	3
Tuotekehityspalvelut	31,9	28,8	11
Yhteensä	367,1	355,0	3

Finanssipalveluissa liikevaihto paikallisissa valuutoissa laski 1 %. Lasku johtui lähinnä Toimialaratkaisut-alueen kehityksestä, johon vaikutti lisenssimyynnin ajoitus, sillä vuoden 2017 kolmanteen neljänneeseen sisältyi merkittävä toimitus. Luotonantoratkaisuissa kasvu oli hyvää ja Maksamiseen liittyvien ratkaisujen asiakaskunta laajenee edelleen. Myös hiljattain markkinoille tuodun kassanhallintaratkaisun (Virtual Account Management) osalta asiakaspohjan ja tarjouskertymän kasvattaminen on jatkunut.

Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi -toimialaryhmässä liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi 12 %, orgaanisesti 11 %. Kehitys oli hyvää kaikilla markkinoilla ja toimialoilla. Markkinat ovat yleisesti ottaen aktiiviset, ja niillä on käynnissä useita digitalisointi- ja muutoshankkeita.

Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut -ryhmässä liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi 7 % Avegan oston tukemana. Liikevaihto kasvoi orgaanisesti 2 % useiden uusien sopimusten solmimisen myötä. Kehitys oli hyvää etenkin Hiilivetyjen hallintaratkauksissa.

Yrityshankintojen vaikutus heinä-syyskuussa

Konsernitason kolmannen neljänneksen liikevaihto paikallisissa valuutoissa kasvoi orgaanisesti 5 %. Yrityshankinnoilla oli 9 milj. euron positiivinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat lähinnä Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus -alueeseen. Yritysmyyntien vaikutus liikevaihtoon oli 2 milj. euroa.

Yrityshankintojen vaikutus palvelualueittain

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 7–9/2018	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 7–9/2018
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	4	4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	26	5
Toimialaratkaisut	2	4
IT-palvelut	6	4
Tuotekehityspalvelut	18	18
Yhteensä	7	5

Yrityshankintojen vaikutus toimialaryhmittäin

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 7-9/2018	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 7-9/2018
Finanssipalvelut	-1	-2
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	12	11
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	7	2
IT-palvelut	6	4
Tuotekehityspalvelut	18	18
Yhteensä	7	5

Taloudellinen tulos tammi-syyskuussa

Yhdeksän kuukauden liikevaihto kasvoi 3,9 % ja oli 1 177,6 (1 133,8) milj. euroa. Kasvu paikallisissa valuutoissa oli 7,1 %. Yrityshankinnoilla oli 34 milj. euron positiivinen vaikutus liikevaihtoon. Vaikutukset kohdistuivat lähinnä Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus -alueeseen. Yritysmyyntien vaikutus liikevaihtoon oli 4 milj. euroa. Valuuttakursseilla, lähinnä Ruotsin kruunun heikkenemisellä, oli 37 milj. euron negatiivinen vaikutus liikevaihtoon.

Yhdeksän kuukauden liikevoitto (EBIT) oli 109,0 (91,2) milj. euroa eli 9,3 % (8,0) liikevaihdosta. Oikaistu¹⁾ liikevoitto oli 113,0 (112,2) milj. euroa eli 9,6 % (9,9) liikevaihdosta. Lisätietoja oikaisusta löytyy taulukosta sivulla 35. Konsernitasolla palveluiden kehittämiskustannukset kasvoivat 5 milj. euroa, josta 1,7 milj. euroa aktivoitiin. Lisäksi valuuttakurssimuutoksilla oli noin 6 milj. euron negatiivinen vaikutus liikevoittoon, ja myös palkkainflaatio vaikutti kannattavuuteen.

Poistot olivat 42,0 (40,9) milj. euroa. Niihin sisältyy 4,1 (3,1) milj. euroa yrityshankintoihin liittyvien aineettomien hyödykkeiden poistoja. Yhdeksän kuukauden nettorahoituskulut olivat 1,0 (1,8) milj. euroa. Nettokorkokulut olivat 1,4 (1,5) milj. euroa ja valuuttakursseihin liittyvät nettotappiot olivat 0,9 (0,5) milj. euroa. Muut rahoitustuotot ja -kulut olivat -0,6 (-0,8) milj. euroa.

Osakekohtainen tulos oli 1,19 (0,96) euroa. Oikaistu¹⁾ osakekohtainen tulos oli 1,23 (1,18) euroa.

²⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon arvonalentumiset ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Taloudellinen tulos palvelualueittain

Milj. euroa	Asiakasmyynti 1-9/2018	Asiakasmyynti 1-9/2017	Muutos, %	Liikevoitto 1-9/2018	Liikevoitto 1-9/2017
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	549,7	545,9	1	64,8	55,8
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	178,0	142,4	25	13,9	11,3
Toimialaratkaisut	350,2	353,5	-1	31,6	31,7
Tuotekehityspalvelut	99,6	91,9	8	10,3	8,5
Tukitoiminnot ja globaali johto	-	-	-	-11,7	-16,1
Yhteensä	1 177,6	1 133,8	4	109,0	91,2

Liikevoitto palvelualueittain

%	Liikevoitto, % liikevaihdosta 1-9/2018	Liikevoitto, % liikevaihdosta 1-9/2017	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 1-9/2018	Oikaistu ¹⁾ liikevoitto, % liikevaihdosta 1-9/2017
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	11,8	10,2	12,3	11,8
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	7,8	8,0	7,4	8,4
Toimialaratkaisut	9,0	9,0	8,8	10,4
Tuotekehityspalvelut	10,4	9,3	10,5	9,6
Yhteensä	9,3	8,0	9,6	9,9

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon arvonalentumiset ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Palvelualueiden ja toimialaryhmien luvut on esitetty kattavasti taulukko-osiossa.

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin

Milj. euroa	Asiakasmyynti 1-9/2018	Asiakasmyynti 1-9/2017	Muutos, %
Finanssipalvelut	279,9	284,5	-2
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	386,8	366,2	6
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	411,0	391,1	5
IT-palvelut	1 078,0	1 041,9	3
Tuotekehityspalvelut	99,6	91,9	8
Yhteensä	1 177,6	1 133,8	4

Yrityshankintojen vaikutus palvelualueittain

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1-9/2018	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1-9/2018
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	3	3
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	29	4
Toimialaratkaisut	3	4
IT-palvelut	7	3
Tuotekehityspalvelut	14	14
Yhteensä	7	4

Yrityshankintojen vaikutus toimialaryhmittäin

	Kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1-9/2018	Orgaaninen kasvu, % (paikallisissa valuutoissa) 1-9/2018
Finanssipalvelut	1	0
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	9	8
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	8	2
IT-palvelut	7	3
Tuotekehityspalvelut	14	14
Yhteensä	7	4

Rahavirta, rahoitus ja investoinnit

Liiketoiminnan rahavirta, sisältäen nettokäyttöpääoman kasvun 24,7 (40,0) milj. euroa, oli 18,7 (10,8) milj. euroa kolmannelle neljänneksellä. Kolmas neljännes on kausiluonteisesti heikompi. Nettokäyttöpääoman kasvu johtuu pääasiassa lomapalkkavarauksen muutoksesta. Uudelleenjärjestelyihin liittyvät maksut olivat 6,6 (5,7) milj. euroa.

Yhdeksän kuukauden liiketoiminnan rahavirta, sisältäen nettokäyttöpääoman kasvun 29,1 (28,9) milj. euroa, oli 92,5 (84,4) milj. euroa.

Yhdeksän kuukauden maksetut verot olivat 19,2 (16,7) milj. euroa.

Yhdeksän kuukauden käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 28,2 (39,4) milj. euroa. Käyttöomaisuusinvestoinnit olivat 2,4 % (3,5) liikevaihdosta ja liittyivät pääasiassa konesalikeskuksiin. Yrityshankinnoista maksettiin 10,2 (0,4) milj. euroa.

Omavaraisuusaste oli 41,9 % (44,5). Nettovelkaantumisaste nousi 44,8 %:iin (36,1). Korollinen nettovelka oli 199,7 (161,4) euroa sisältäen 251,1 (204,5) milj. euroa korollista velkaa, 1,9 (2,6) milj. euroa rahoitusleasingvelkaa, 1,9 (3,3) milj. euroa rahoitusleasingsaatavia, 0,5 (0,5) milj. euroa muita korollisia saatavia sekä 51,0 (71,7) milj. euroa rahavaroja.

Pitkäaikaiset korolliset lainat olivat 100,7 (102,1) milj. euroa syyskuun lopussa. 100 milj. euron suuruinen joukkovelkakirjalaina erääntyy toukokuussa 2019. Lainalle maksetaan kiinteää 2,875 %:n vuotuista korkoa. Syyskuussa Tieto laski liikkeeseen uuden 100 milj. euron suuruisen joukkovelkakirjalainan, jolle maksetaan kiinteää 1,375 %:n vuotuista korkoa ja joka erääntyy syyskuussa 2024.

Lyhytaikaiset korolliset lainat olivat 152,3 (105,1) milj. euroa ja liittyivät lähinnä yritystodistuksiin ja yhteisyritysten konsernitiliin toukokuussa 2019 erääntyvän joukkovelkakirjalainan lisäksi. 150 milj. euron syndikoitu laina, joka erääntyy toukokuussa 2021, ei ollut käytössä syyskuun lopussa. Tiedon kesäkuussa 2017 allekirjoittama 85 milj. euron rahoitussopimus Euroopan investointipankin kanssa ei ollut käytössä syyskuun lopussa. Sopimus on sitova luottolimiitti, jonka puitteissa Tieto voi nostaa rahoitusta yhdeksän vuoden maturiteettiin saakka.

Tilauuskanta

IT-toimialalla jatkuu siirtyminen perinteisistä, suurista ulkoistussopimuksista ketteriin menetelmiin ja käyttöön perustuviin liiketoimintamalleihin, mikä vähentää perinteisten tilauuskantamittareiden merkitystä. Lisäksi perinteiset kehitysprojektit jaetaan pienempiin hankkeisiin. Vaikka muutos asiakaskäyttäytymisessä vaikuttaa tilauuskannan tasoon, sillä ei odoteta olevan merkittävää vaikutusta Tiedon liiketoimintanäkymiin tai sen markkinoiden kasvuun.

Tilauuskanta oli 1 564 (1 689) milj. euroa. Valuuttakurssimuutokset vaikuttivat tilauuskantaan negatiivisesti. Noin puolet laskusta johtuu valuuttakurssimuutoksista. Vuonna 2018 tilauuskannasta arvioidaan laskutettavan 21 % (19), mikä vastaa 334 (327) milj. euron liikevaihtovaikutusta kuluvana vuonna. Tilauuskanta sisältää kaikki allekirjoitetut asiakastilaukset, joita ei ole tuloutettu, mukaan lukien käyttöön perustuviin sopimuksiin liittyvän arvion.

Merkittävät sopimukset tammi-syyskuussa

Neljänneksen aikana Tieto on solminut lukuisia uusia sopimuksia asiakkaiden kanssa kaikissa toimialaryhmissä. Asiakassopimusten ehtojen mukaisesti Tieto ei voi kuitenkaan julkistaa kauppoja useimpien sopimusten kohdalla.

Tammikuussa Tieto allekirjoitti uuden sopimuksen Nynäshamnin kunnan kanssa Ruotsissa. Sopimuksen pohjalta Tieto toimittaa IT-palveluita, jotka tukevat kunnan toiminnan digitalisointia. Sopimus on nelivuotinen ja sisältää viiden lisävuoden option. Sopimuksen kokonaisarvo on 43 milj. Ruotsin kruunua.

Helmikuussa Posti ja Tieto sopivat konesali- ja pilvipalveluita koskevasta kumppanuudesta, jonka tavoitteena on Postin IT-infrastruktuurin modernisointi. Toimialan murroksessa Posti panostaa laadun ja asiakaskokemuksen parantamiseen. Yhteistyö tukee Postia liiketoimintalähtöisissä ratkaisuissa.

Helmikuussa Värmdön kunta Ruotsissa valitsi Tiedon pilvipohjaisen ratkaisun asiakirja- ja asianhallintansa uudistamiseen. Ratkaisu perustuu Tiedon johtavaan, standardisoituun julkisen sektorin ratkaisuun, Public 360° Onlineen, joka sisältää kaikki ydinprosessit asioiden kirjaamisen sekä lautakuntien toiminnan ja kaavoituksen hallintaan. Järjestelmä tehostaa työskentelyä ja parantaa palveluja kansalaisille. Sopimuskausi on neljä vuotta sisältäen mahdollisuuden kolmen vuoden jatkokauteen.

Helmikuussa SOK-yhtymä valitsi Tiedon uudistamaan IT-infrastruktuurinsa integroimalla SOK:n omat sovellukset SAP-ympäristöön. Sopimuksen pohjalta SOK keskittyy omien sovellustensa modernisointiin.

Helmikuussa itävaltalainen valtionyhtiö Asfinag, joka suunnittelee, rahoittaa, rakentaa ja ylläpitää Itävallan tiestöä ja käsittelee tietullit, allekirjoitti sopimuksen Tiedon kanssa IT-palveluiden toimittamisesta vuonna 2018. Sopimus kattaa mm. palveluita SAP- ja ohjelmistokehitykseen. Asfinagin tärkeimpänä IT-kumppanina Tieto tukee kestävästä kehityksestä ja tehostaa asiakasprosesseja. Sopimuksen arvioitu arvo on 7 milj. euroa.

Maaliskuussa ruotsalainen saha- ja puunjalostusyhtiö Högländ Såg & Hyvleri ja Tieto allekirjoittivat sopimuksen, jonka pohjalta yhtiö korvaa nykyisen puunhankintajärjestelmänsä Tiedon TIFF-ratkaisulla. TIFF on Software-as-a-

Service (SaaS) -ratkaisu, jonka avulla voidaan hallita ja optimoida tukki- ja kuitupuun hankintaa. Se sisältää moduuleja, jotka tukevat digitalisointia prosesseissa ostosopimuksen solmimisesta laskutukseen ja puiden hakkuusta tehtaalle toimitukseen.

Maaliskuussa uusi norjalainen pankki Kraft Bank valitsi Tiedon pankkitoimintaan suunnatun tekoälyratkaisun, jonka avulla voidaan hoitaa koko lainankäsittelyprosessi. Kraft Bank käynnisti toimintansa keväällä 2018, ja sen tavoitteena on auttaa asiakkaita, joilla on taloudellisia ongelmia. Tiedon ratkaisu sisältää käsittelyprosessin asuntolainoille, vakuudettomille lainoille, pankkikorteille ja säästötileille, joihin voidaan liittää Vipps-pikamaksut ja suorat nostot. Luottoluokitusten analysointi perustuu koneoppimiseen, jonka avulla saadaan tarkempia päätöksiä. Avointen ohjelmistorajapintojen kautta Kraft pystyy myös hyödyntämään useita eri kanavia, mukaan lukien muut rahoituslaitokset ja yhteistyöpankit sekä ulkopuolisten FinTech-kumppanien palveluja. Viisivuotisen sopimuksen arvo on noin 20 milj. Norjan kruunua.

Maaliskuussa Tieto allekirjoitti jatkosopimuksen Sodexon kanssa. Sodexo on yksi maailman suurimmista monikansallisista yrityksistä, joka tarjoaa tukipalveluja yrityksille ja julkiselle sektorille. Sopimuksen pohjalta Tieto toimittaa service desk ja konesalikeskuspalveluita, joilla tuetaan Sodexon toiminnan digitalisointia. Viisivuotisen jatkosopimuksen arvo on noin 120 milj. Ruotsin kruunua.

Maaliskuussa Tieto allekirjoitti julkisen ostarjouksen jälkeen sopimuksen Haningen kunnan kanssa Ruotsissa IT-palvelujen toimittamisesta osana kunnan toiminnan digitalisointia. Sopimus kattaa sovellushallinnan, palvelinkapasiteettia, pilvipalveluja ja järjestelmänhallintaa sekä konsultointipalveluja jatkokehitykseen liittyen. Se tarjoaa myös kunnalle kustannustehokkaita palveluja Tiedon alustoilla. Sopimus on kolmivuotinen ja sisältää option kolmesta lisävuodesta. Sen arvo on noin 18 milj. Ruotsin kruunua.

Huhtikuussa Tieto allekirjoitti sopimuksen Suomen voimatiedon (SVT) ja SPS Energiapalveluiden (SPS) kanssa Tiedon SmartUtilities-ratkaisun toimituksesta laskutus- ja asiakashallintaan. Tiedon SmartUtilities on modulaarinen Software as a Service -ratkaisu, joka on suunniteltu pohjoismaisille energiayhtiöille. Skaalautuva pilvipalvelu täyttää tiukat tietoturva-vaatimukset. Sopimus on neljävuotinen, ja siihen sisältyy jatko-optio.

Huhtikuussa Tieto allekirjoitti sopimuksen Palm Paper Groupin kanssa ProductionExcellence-palvelujen toimituksesta kuudelle aaltopahvitehtaalle. Ratkaisun pohjalta Palm Paper Group harmonisoi myynti-, varasto- ja logistiikkaprosessinsa, jotka toimivat keskitetyllä liiketoiminta- ja tuotantoalustalla. Kolmivuotisen sopimuksen arvo on noin 2 milj. euroa, ja se sisältää option sovelluksen laajentamisesta 20 aaltopalvitehtaalle.

Toukokuussa Singapore LNG Corporation (SLNG) valitsi Tiedon toimittamaan Tieto Energy Components -ratkaisun kuljetus- ja tuotmoduulit, joiden avulla hallitaan LNG:n koko arvoketjun hiilivetylaskentaa. Energy Components hoitaa suunnittelun, lastauksen, varastonhallinnan, kaasuttamisen sekä kaasun myynnin ja toimituksen liiketoimintaprosessit.

Toukokuussa Rajavartiolaitos valitsi Tiedon toimittamaan Meripelastuksen uuden johtamisjärjestelmän. Järjestelmä on tarkoitus ottaa käyttöön vuoden 2020 lopulla. Sen myötä meripelastuksen johtokeskusten ja meripelastusyksiköiden välinen tiedonvaihto tehostuu ja digitalisoituu. Johtamisjärjestelmä tarjoaa myös erilaisia valmiita rajapintoja uusien, ulkopuolisten palveluiden ja toimintojen liittämiseen meripelastuksen johtamiseen.

Kesäkuussa Tieto allekirjoitti laajan sopimuksen Region Skånen kanssa IT-palveluiden toimittamisesta, jotka tukevat alueen toimintojen digitalisaatiota. Tavoitteena on tukea alueen pyrkimystä luoda turvallisempia ja tasa-arvoisempia terveydenhuoltopalveluja. Sopimus on nelivuotinen ja sisältää mahdollisuuden jatkaa sopimusta vuoteen 2031. Sopimuksen arvo on 410 milj. Ruotsin kruunua.

Kesäkuussa Wiener Netze, joka on Euroopan suurimpia energian jakeluyhtiöitä, hyväksyi Siemensin, Landis+Gyrin ja Iskraemecon konsortiona tekemän tarjouksen. Wiener Netze rakentaa 1,6 miljoonan älykkään sähkömittarin järjestelmän Wieniin ja sen lähialueille yhdessä pääuraakoitsijana toimivan Siemensin kanssa. Siemensiä tukevat konsortion jäsenet ja teknologia-alan yhteistyökumppanit, joista Tieto on yksi tärkeimmistä. Tieto SmartUtilities-ratkaisun avulla Siemens voi hallita koko digitaalista työnkulkua älykkään mittausjärjestelmän suunnittelusta aina mittareiden asennukseen saakka korkealla automaatio- ja turvallisuustasolla.

Heinäkuussa Facevalue, pankkialan yritys, joka on erikoistunut käyttöpääomaratkaisuihin ja sähköiseen laskutukseen, valitsi Tiedon Card Suite -maksukorttiratkaisun. Ratkaisun avulla Facevalue voi hallita lukuisia eri korttiohjelmia yhteistyössä eri pankkien kanssa päätoimialueillaan osana eurooppalaisille yrityksille ja yksityishenkilöille suunniteltua verkkopankkisovellustaan. Facevalue on yksi ensimmäisistä yrityksistä, joka käyttää Tiedon Card Suite -ratkaisua palveluna (SaaS), minkä ansiosta se hyötyy palvelun tehokkuudesta, joustavuudesta ja avoimuudesta sekä yhteensopivuudesta PCI DSS (Payment Card Industry Data Security Standard) -tietoturva standardin kanssa.

Heinäkuussa Tieto ja FläktGroup, joka on Euroopan johtava energiatehokkaiden ilmanvaihtoratkaisujen toimittaja, allekirjoittivat viisivuotisen jatkosopimuksen OneCloud IaaS Onsitesta. Sopimuksen pohjalta Tieto toimittaa alustan asiakkaiden tiloissa toimiville sovelluksille. Jatkosopimus on osa aiempaa merkittävää sopimusta, jonka perusteella Tieto on toimittanut FläktGroupille OneCloud konesalikeskus- ja pilvipalveluja yrityksen infrastruktuuripalveluiden modernisoimiseksi.

Elokuussa Automatia Pankkiautomaatit uudisti palvelusopimuksensa Tiedon kanssa seuraavaksi viideksi vuodeksi. Sopimus kattaa ICT-infrastruktuurin palvelut sisältäen muun muassa tuotanto-, kehitys- ja testiympäristöt. Automatian asiakkailleen toimittamat korkeatasoiset palvelut perustuvat sataprosenttiseen käytettävyyteen.

Syyskuussa Australian suurin maakaasuinfrastruktuuriin keskittynyt yritys APA solmi yhteistyösopimuksen Tiedon kanssa Capacity Trading & Auctioning -toiminnon käyttöönotosta. Päivitys-, toteutus- ja testiautomaatiopalvelujen lisäksi Tieto toimittaa yritykselle myös suoritteita ja konsultointipalveluja, joiden avulla APA voi noudattaa Australian Energy Market Commissionin suosituksia kaupankäynti uudistukseen liittyen ja saada lisäarvoa toiminnalleen.

Syyskuussa Tieto allekirjoitti sopimuksen ruotsalaisen Nynäshamnin kunnan kanssa digitalisoidusta asiakirja- ja asiantuntijajärjestelmästä. Ratkaisu perustuu Tiedon Public 360° -ratkaisun uuteen versioon (5.0), joka mahdollistaa tehokkaamman digitaalisen työnkulun kunnan toiminnoissa, mikä puolestaan merkitsee parempia palveluja kuntalaisille. Näin se tukee Nynäshamnin kunnan tavoitetta olla innovatiivinen kunta, joka käsittelee digitaalisesti asiat, rekisterit, asiakirjat ja lautakunnat. Sopimus on nelivuotinen ja sisältää jatkomahdollisuuden.

Yrityshankinnat tammi-syyskuussa

Tammikuun lopussa Tieto myi ProArc-yksikkönsä ja sen teknisen asiakirjahallinnan ratkaisun Constellation Software Inc.:lle. Yksikkö kuului Software Innovationiin. Myydyn liiketoiminnan liikevaihto oli noin 7 milj. euroa.

Helmikuun lopussa Tieto allekirjoitti sopimuksen Petrostreamz AS:n ostosta. Yritys on nopeasti kasvava pitkälle kehitettyjen mallintamiseen suunnattujen ohjelmistojen ja palveluiden toimittaja öljy- ja kaasuteollisuudelle. Yhdistämällä Tiedon Energy Components -ratkaisu Petrostreamzin Pipe-it -ohjelmistoon luodaan ennakoiva päätöksentekotyökalu, jonka avulla Tieto voi auttaa öljy- ja kaasuteollisuusyrityksiä hyödyntämään dataa nykyistä paremmin.

Tieto ilmoitti 19.4. ruotsalaisen tietoturvaluuyrityksen NSEC AB:n ostosta. Yrityksen henkilöstö kattaa noin 30 tietoturva-asiantuntijaa. Osto vahvistaa Tiedon osaamista kyberturvallisuuden alueella ja laajentaa sen tietoturvaluuyrityksiä. Tukholmassa sijaitseva NSEC AB laajentaa Tiedon tietoturvan hallintapalveluita, tietoturvakonsultointia sekä tietoturvatuotteiden jälleenmyynti- ja käyttöönottopalveluita vahvistamalla näin Tiedon asemaa alan parhaana tuotteen, ratkaisun ja prosessin yhdistävänä tietoturvaluuyrityksen tarjoajana Pohjoismaissa. Ostetun yrityksen liikevaihto oli 4 milj. euroa vuonna 2017.

Elokuun lopussa Tieto myi cross-advertising -palvelunsa ATEX Media Command AB:lle. Myydyn liiketoiminnan synergia muun liiketoiminnan kanssa oli varsin vähäinen. Monikanavainen markkinoinnin hallinta (cross-advertising) on pilvipohjainen ratkaisu, joka kattaa koko mainontaprosessin: myynnistä CRM-järjestelmiin sekä varauksista tuotantoon ja laskutukseen. Myyty liiketoiminta, jonka vuotuinen liikevaihto on noin 2 milj. euroa, kuului Toimialaratkaisut-alueeseen.

Henkilöstö

Syyskuun lopussa kokopäiväisen henkilöstön määrä oli 15 109 (13 851). Kokopäiväisen henkilöstön määrä globaaleissa toimituskeskuksissa oli 7 460 (6 877) eli 50,6 % (49,6) henkilöstöstä.

Yhdeksän kuukauden jaksolla kokopäiväisen henkilöstön määrä kasvoi nettomääräisesti yli 750:lla. Yrityshankintojen ja ulkoistussopimusten vaikutus ei ollut merkittävä.

Henkilöstön liikkuvuus on lisääntynyt vuoden 2018 aikana Tiedon markkinoilla. Yhtiö on kuitenkin onnistunut houkuttelemaan ja pitämään palveluksessaan osaavaa henkilöstöä. Liukuva 12 kuukauden henkilöstövaihtuvuus oli 11,7 % (11,2) syyskuun lopussa.

Konsernitasolla palkkainflaation odotetaan olevan keskimäärin lähes 4 % vuonna 2018. Tieto odottaa, että yli puolet palkkainflaatiosta eliminoituu toiminnan siirtymisellä suotuisan kustannustason maihin sekä ikärakenteen muutoksella.

Johto

Heinäkuussa Tieto nimitti Tomi Hyryläisen (KTM) talousjohtajaksi ja yhtiön johtoryhmän jäseneksi helmikuusta 2019 alkaen. Janne Salminen, joka on vastannut Tiedon yritysrahoituksesta ja raportoinnista, on toiminut väliaikaisena talousjohtajana 17.7.2018 alkaen.

Osakkeet

Tiedon osakkeiden määrä oli 74 109 252 syyskuun lopussa. Tiedolla on hallussaan 282 903 omaa osaketta, mikä vastaa 0,4 % kaikista osakkeista ja äänistä. Kauden lopussa liikkeeseen laskettujen osakkeiden lukumäärä pois lukien yhtiön omistamat omat osakkeet oli 73 826 349.

Lähitulevaisuuden riskit ja epävarmuustekijät

Valuuttakurssien muutokset, etenkin Ruotsin ja Norjan kruunu, vaikuttavat konsernin liikevaihtoon ja kannattavuuteen. Ruotsin ja Norjan osuus Tiedon myynnistä on lähes puolet. Tilinpäätöksessä on lisätietoja valuutariskien hallinnasta ja lisäksi internet-sivulla www.tieto.com/currency on tietoa valuuttaherkkyksistä.

Asiakkaiden liiketoiminnan uudistamiseen liittyy riski alhaisemmista hinnoista olemassa olevissa palveluissa. Samanaikaisesti uudistamisten odotetaan tuovan Tiedolle uusia liiketoimintamahdollisuuksia. Lisäksi uudet teknologiat kuten pilvipalvelut johtavat siihen, että kysyntä painottuu pidemmälle standardisoituihin ja vähemmän työvoimaa vaativiin ratkaisuihin. Nämä muutokset saattavat johtaa tarpeeseen jatkaa toiminnan uudelleenjärjestelyjä ja rekrytoida uutta osaamista. Tämä saattaa johtaa väliaikaisesti päällekkäisiin henkilöstökustannuksiin ja synnyttää epävarmuutta yrityksen sisällä.

Tiedon kymmenen suurimman asiakkaan osuus liikevaihdosta on 29 %, ja niin ollen yhtiön liikevaihdon kehitys on suhteellisen herkkä muutoksille suurten asiakkaiden kysynnässä. Asiakaskeskittymä on vahvimmin näkyvissä Tuotekehityspalveluissa. Osuus on kuitenkin laskenut useita prosenttiyksikköä muutaman viimeisimmän vuoden aikana.

Uusien teknologioiden ja ohjelmistojen kehittämiseen ja toteutukseen liittyvät riskit ovat tyypillisiä IT-palveluyrityksille. Tiedossa nämä liittyvät palveluiden toimitusten yhteydessä tapahtuvien omien ohjelmistotuotteiden kehittämiseen ja kolmansien osapuolten tuotteiden integrointiin. Lisäksi alalle tyypillisiä riskejä ovat teknologialisensseihin liittyvät lisämaksut sekä toimitusten laatuun liittyvät mahdolliset ongelmat ja niistä johtuvat ylitykset projektikustannuksissa sekä sopimussakot.

EU:n uusi yleinen tietosuojasetus astui voimaan toukokuussa 2018. Tieto on valmistautunut hyvin uuteen asetukseen, vaikkakin asetukseen liittyvistä viranomaistulkinnosta vallitsee epävarmuutta. Koska monet asiakkaat viimeistelevät edelleen valmistautumistaan säädösmuutoksiin, Tieto näkee edelleen liiketoimintamahdollisuuksia esimerkiksi tietoturva- ja sovelluspalveluiden alueella.

Yrityksiin kohdistuu globaalisti verotarkastuksista johtuvia uusia riskejä, ja eräät maat saattavat lisätä uutta sääntelyä. Tämän lisäksi muutoksilla veroviranomaisten tulkinnossa saattaa olla negatiivinen vaikutus yrityksiin.

Koko vuoden 2018 näkymät ennallaan

Tieto arvioi, että sen koko vuoden oikaistu¹⁾ liikevoitto (EBIT) paranee edellisvuoden tasosta (161,4 milj. euroa vuonna 2017).

¹⁾ oikaistu seuraavilla erillä: uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon arvonalentumiset ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät

Taloudellinen kalenteri 2018

29.11. Pääomamarkkinapäivä

Vuoden 2017 luvut tässä osavuositarkastuksessa on oikaistu IFRS 15 -standardin käyttöönotosta johtuen.

Tuloslaskelma, milj. euroa

	2018 7-9	2017 7-9	2018 1-9	2017 1-9	Muutos %	2017 1-12
Liikevaihto	367,1	355,0	1 177,6	1 133,8	4	1 543,4
Liiketoiminnan muut tuotot	3,3	3,2	14,0	10,6	32	17,4
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-199,6	-190,0	-665,3	-653,7	2	-873,3
Poistot ja arvonalentumiset	-13,0	-13,6	-42,0	-40,9	3	-54,7
Liiketoiminnan muut kulut	-118,5	-114,4	-378,8	-360,8	5	-496,9
Osuus yhteisyritysten tuloksista	1,1	0,8	3,4	2,2	55	3,2
Liikevoitto (EBIT)	40,4	41,1	109,0	91,2	20	139,1
Korkotuotot ja muut rahoitustuotot	0,6	0,5	1,7	1,3	31	1,5
Korkokulut ja muut rahoituskulut	-1,2	-1,2	-3,7	-3,6	3	-4,7
Nettokurssivoitot/-tappiot	0,9	0,5	0,9	0,5	80	-0,2
Voitto ennen veroja	40,7	40,8	108,0	89,4	21	135,7
Tuloverot	-7,7	-6,6	-20,4	-18,4	11	-28,0
Tilikauden voitto	33,0	34,2	87,6	71,0	23	107,7
Tilikauden voitto jakautuu						
Emoyhtiön omistajille	33,0	34,2	87,6	71,0	23	107,7
Määräysvallattomille omistajille	0,0	-	0,0	-	-	0,0
	33,0	34,2	87,6	71,0	23	107,7
Emoyhtiön omistajille kuuluvasta voitosta laskettu osakekohtainen tulos, euroa						
Laimentamaton	0,45	0,46	1,19	0,96	24	1,46
Laimennettu	0,45	0,46	1,18	0,96	23	1,46

Laaja tulos, milj. euroa

	2018 7-9	2017 7-9	2018 1-9	2017 1-9	Muutos %	2017 1-12
Tilikauden voitto	33,0	34,2	87,6	71,0	23	107,7
Erät, jotka saatetaan myöhemmin siirtää tulosvaikutteisiksi						
Muuntoerot	1,8	-0,7	-14,9	-10,7	39	-19,0
Erät, joita ei myöhemmin siirretä tulosvaikutteisiksi						
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus (verojen jälkeen)	-0,2	-0,2	-0,8	-1,7	-53	-2,4
Laaja tulos	34,6	33,3	71,9	58,6	23	86,3
Laaja tulos jakautuu						
Emoyhtiön omistajille	34,6	33,3	71,9	58,6	23	86,3
Määräysvallattomille omistajille	0,0	-	0,0	-	-	0,0
	34,6	33,3	71,9	58,6	23	86,3

Tase, milj. euroa

	2018 30.9.	2017 30.9.	Muutos %	2017 31.12.
Liikearvo	439,7	405,8	8	441,3
Muut aineettomat hyödykkeet	43,2	48,5	-11	51,1
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	88,9	92,9	-4	94,9
Osuudet yhteisyrityksissä	16,5	15,3	8	16,3
Laskennalliset verosaamiset	25,4	29,5	-14	25,7
Rahoitusleasingsaamiset	0,8	0,8	0	0,8
Muut hankintameno arvoon arvostetut rahoitusvarat	0,4	0,4	0	0,4
Muut käypään arvoon tulosvaikutteisesti arvostettavat rahoitusvarat	0,5	0,6	-17	0,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä	615,5	593,8	4	631,0
Myyntisaamiset ja muut saamiset	413,5	390,8	6	422,5
Etuuspohjaisiin järjestelyihin kuuluvat varat	7,0	5,3	32	7,4
Rahoitusleasingsaamiset	1,1	2,5	-56	2,0
Muut korolliset saamiset	0,0	0,0	-	0,0
Versaamiset	11,6	15,6	-26	8,7
Rahavarat	51,0	41,9	22	78,2
Lyhytaikaiset varat yhteensä	484,3	456,1	6	518,8
Varat yhteensä	1 099,8	1 049,9	5	1 149,9
Osakepääoma, ylikurssirahasto ja muut rahastot	117,9	119,7	-2	119,2
Kertyneet voittovarot	327,5	327,9	0	356,6
Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma	445,3	447,7	-1	475,8
Määräysvallattomien omistajien osuus	0,0	-	-	0,4
Oma pääoma yhteensä	445,3	447,7	-1	476,1
Lainat	100,7	102,1	-1	102,5
Laskennalliset verovelat	37,1	34,2	8	38,5
Varaukset	2,2	2,6	-15	2,6
Velvoitteet etuuspohjaisista järjestelyistä	11,0	13,2	-17	11,9
Muut pitkäaikaiset velat	3,8	1,6	> 100	4,5
Pitkäaikaiset velat yhteensä	154,8	153,6	1	160,0
Ostovelat ja muut velat	332,3	321,2	3	362,9
Verovelat	8,9	10,0	-11	5,9
Varaukset	6,2	12,4	-50	10,3
Lainat	152,3	105,1	45	134,6
Lyhytaikaiset velat yhteensä	499,7	448,6	11	513,7
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 099,8	1 049,9	5	1 149,9

Laskelma oman pääoman muutoksista, milj. euroa

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma							Määräys- vallatto- mien omista- jien osuus	Oma pääoma yht.
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto ja muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voitto- varat	Yht.		
31.12.2017	76,6	42,6	-11,6	-78,5	12,8	433,3	475,2	0,4	475,6
IFRS 15 ja IFRS 9 -standardien käyttöönotosta aiheutunut oikaisu, verovaikutus huomioiden	-	-	-	-	-	0,2	0,2	-	0,2
IFRS 2 -standardimuutoksen käyttöönotosta aiheutunut oikaisu	-	-	-	-	-	4,0	4,0	-	4,0
Muu oikaisu	-	-	3,9	-	-	-3,9	0,0	-	0,0
1.1.2018	76,6	42,6	-7,7	-78,5	12,8	433,5	479,3	0,4	479,7
Tilikauden laaja tulos									
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	87,6	87,6	0,0	87,6
Muut laajan tuloksen erät, verovaikutus huomioiden									
Etuusperusteisten järjestelyiden uudelleenarvostus, verovaikutus huomioiden	-	-	-	-	-	-0,8	-0,8	-	-0,8
Muuntoerot	-	-1,3	-	-13,5	-	-0,1	-14,9	-	-14,9
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	-1,3	-	-13,5	-	86,7	71,9	0,0	71,9
Liiketoimet omistajien kanssa									
Sijoitetut ja jaetut varat									
Osakeperusteiset maksut	-	-	2,6	-	-	-2,5	0,1	-	0,1
Osingonjako	-	-	-	-	-	-103,4	-103,4	-	-103,4
Muutokset omistusosuuksissa									
Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta ilman määräysvallan muutosta	-	-	-	-	-	-2,6	-2,6	-0,4	-3,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	2,6	-	-	-108,5	-105,9	-0,4	-106,3
30.9.2018	76,6	41,3	-5,1	-92,0	12,8	411,7	445,3	0,0	445,3

	Emoyhtiön omistajille kuuluva oma pääoma						Oma pääoma yht.
	Osake- pääoma	Ylikurssi- rahasto ja muut rahastot	Omat osakkeet	Muunto- erot	Sijoitetun vapaan oman pääoman rahasto	Kertyneet voitto- varat	
31.12.2016	76,6	43,4	-11,6	-52,3	12,8	419,2	488,1
IFRS 15 ja IFRS 9 -standardien käyttöönnotosta aiheutunut oikaisu, verovaikutus huomioiden	-	-	-	-	-	0,6	0,6
1.1.2017	76,6	43,4	-11,6	-52,3	12,8	419,8	488,7
Tilikauden laaja tulos							
Tilikauden voitto	-	-	-	-	-	71,0	71,0
Muut laajan tuloksen erät, verovaikutus huomioiden							
Etuuspohjaisten järjestelyiden uudelleenarvostus, verovaikutus huomioiden	-	-	-	-	-	-1,7	-1,7
Muuntoerot	-	-0,3	-	-15,4	-	5,0	-10,7
Tilikauden laaja tulos yhteensä	-	-0,3	-	-15,4	-	74,3	58,6
Liiketoimet omistajien kanssa							
Sijoitetut ja jaetut varat							
Osakeperusteiset maksut	-	-	-	-	-	1,4	1,4
Osingonjako	-	-	-	-	-	-101,0	-101,0
Liiketoimet omistajien kanssa yhteensä	-	-	-	-	-	-99,6	-99,6
30.9.2017	76,6	43,1	-11,6	-67,7	12,8	394,5	447,7

Rahavirtalaskelma, milj. euroa

	2018 7-9	2017 7-9	2018 1-9	2017 1-9	2017 1-12
Liiketoiminnan rahavirta					
Tilikauden voitto	33,0	34,2	87,6	71,0	107,7
Oikaisut					
Poistot ja arvonalentumiset	13,0	13,6	42,0	40,9	54,7
Voitot ja tappiot käyttöomaisuuden, osakkeiden ja liiketoimintojen myynneistä	-1,7	-0,2	-4,7	-0,3	0,0
Osuus yhteisyritysten tuloksista	-1,1	-0,8	-3,4	-2,2	-3,2
Muut oikaisut	-0,7	1,0	1,2	1,5	-3,5
Rahoituskulut, netto	-0,3	0,2	1,0	1,8	3,4
Tuloverot	7,7	6,6	20,4	18,4	28,0
Nettokäyttöpääoman muutos	-24,7	-40,0	-29,1	-28,9	-15,3
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	25,2	14,6	115,0	102,2	171,8
Maksetut rahoituskulut, netto	-1,1	0,4	-6,4	-4,6	-7,4
Saadut osingot	0,0	-	3,2	3,5	3,5
Maksetut verot	-5,4	-4,2	-19,2	-16,7	-16,9
Liiketoiminnan rahavirta	18,7	10,8	92,5	84,4	151,0
Investointien rahavirta					
Konserniyritysten ja liiketoimintojen hankinnat vähennettynä hankintahetken rahavaroilla	-	-	-10,2	-0,4	-43,7
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden hankinnat	-9,6	-9,2	-28,3	-35,4	-47,0
Konserniyritysten ja liiketoimintojen myynnit vähennettynä luovutetuilla rahavaroilla	1,3	-	8,4	-	-0,3
Aineettomien hyödykkeiden ja aineellisten käyttöomaisuushyödykkeiden myynnit	0,0	0,0	0,1	0,2	0,4
Lainasaamisten muutos	0,3	0,8	0,9	2,2	2,7
Investointien rahavirta	-7,8	-8,4	-29,0	-33,4	-87,9
Rahoituksen rahavirta					
Maksetut osingot	-	-	-103,4	-101,0	-101,0
Rahoitusleasingvelkojen maksut	-0,2	-0,2	-0,6	-0,8	-1,0
Korollisten velkojen muutos	-26,1	-11,0	15,2	32,9	61,8
Muu rahoituksen rahavirta	0,9	-	-3,3	-	-
Rahoituksen rahavirta	-25,4	-11,2	-92,1	-68,9	-40,2
Rahavarojen muutos	-14,5	-8,8	-28,6	-17,9	22,9
Rahavarat kauden alussa	67,4	51,3	78,2	56,7	56,7
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin	-1,9	-0,6	1,4	3,1	-1,4
Rahavarojen muutos	-14,5	-8,8	-28,6	-17,9	22,9
Rahavarat kauden lopussa	51,0	41,9	51,0	41,9	78,2

Tilinpäätöslyhennelmän liitetietoja

Laatimisperiaatteet

Tämä osavuositarkastus on tilintarkastamaton ja se on laadittu EU:ssa käyttöön otetun IAS 34 Osavuositarkastukset -standardin mukaisesti. Osavuositarkastuksessa on noudatettu samoja laatimisperiaatteita kuin vuoden 2017 tilinpäätöksessä, lukuun ottamatta alla kuvattujen IFRS 15 ja IFRS 9 -standardien sekä IFRS 2 -standardiin tehdyn muutoksen käyttöönottoa.

Kaikki osavuositarkastuksessa esitetyt luvut on pyöristetty, joten yksittäisten lukujen yhteenlaskettu summa saattaa poiketa esitetystä summaluvusta. Tunnusluvut on laskettu käyttäen tarkkoja arvoja.

Tiedon liikevaihto ja kannattavuus vaihtelevat vuosineljänneksittäin. Kolmanteen vuosineljännekseen vaikuttaa yleensä lomakausi ja lomapalkkavarauksen purulla on positiivinen vaikutus kannattavuuteen. Tyypillisesti neljanteen vuosineljännekseen vaikuttaa positiivisesti Tiedon toimialakohtaisten lisenssien suurempi myynti.

Uusien ja muutettujen standardien sekä tulkintojen soveltaminen

IFRS 15 'Myyntituotot asiakassopimuksista'

Konserni on soveltanut toukokuussa 2014 julkaistua IFRS 15 Myyntituotot asiakassopimuksista -standardia 1.1.2018 alkaen. IFRS 15 -standardin käyttöönotto aiheutti muutoksia tilinpäätöksen laadintaperiaatteisiin ja oikaisuja kirjattuihin lukuihin. IFRS 15:n siirtymäsäännösten mukaisesti uudet periaatteet on otettu käyttöön takautuvasti ja tilikauden 2017 vertailuluvut on oikaistut.

Nettovaikutus vuoden 2017 liikevaihtoon oli 0,2 milj. euroa, kuluihin 0,3 milj. euroa ja liikevoittoon -0,1 milj. euroa.

Myyntituotto kattaa IT-palveluiden ja -tavaroiden myynnin käyvän arvon ilman arvonlisäveroa, alennuksia tai valuuttakurssieroja. Liiketoimintamallit koostuvat jatkuvista palveluista, ohjelmistoratkaisuista, projekteista ja konsultoinnista. Tavarat ovat pääasiassa ohjelmistolisenssien myyntiä.

Tuotot kunkin liiketoimintamallin osalta tuloutetaan seuraavasti:

Jatkuvat palvelut

- Jatkuvien käyttöpalvelusopimusten tuotto perustuu palveluvolyymeihin, ja se kirjataan sille ajanjaksolle, jonka aikana palvelut toimitetaan. Konserni kirjaa asiakassopimusten jatkuvat palvelut sarjana erotettavissa olevia tavaroita tai palveluita, yhtenä suoriteveloitteena, kun IFRS 15:n mukaiset vaatimukset täyttyvät. Jatkuvien käyttöpalvelusopimusten alkuvaihe sisältää yleensä käynnistystoimia, jotka eivät johda luvutun tavaran tai palvelun siirtymiseen asiakkaalle eivätkä siten muodosta suoriteveloitetta. Käynnistysvaiheen menoja ei kirjata kuluiksi vaan IFRS 15:n mukaiseksi omaisuuseräksi sillä edellytyksellä, että määritetyt kriteerit täyttyvät.

Ohjelmistoratkaisut

- Tuoteliiketoiminnassa asiakassopimukset sisältävät tyypillisesti ohjelmistolisenssejä, ohjelmistojen käyttöönottoa ja ylläpitoa. Riippuen räätälöinnin ja integroinnin asteesta ohjelmistolisenssit joko ovat erotettavissa tai eivät ole erotettavissa sopimukseen liittyvistä palveluista, minkä perusteella ne kirjataan joko erikseen määräysvallan siirtyessä asiakkaalle tai yhdessä käyttöönottopalvelun kanssa. Ylläpitopalvelujen tuotto kirjataan sovittuun ylläpitokauden aikana.
- Software as a service (SaaS). SaaS-sopimukset sisältävät käyttöönottoprojektin ja jatkuvia palvelusopimuksia. Näiden sopimusten käyttöönottoprojektit sisältävät käynnistystoimia ja käyttöönottopalveluita, jotka kattavat asiakkaan toiminnan siirtämisen standardoituihin, moduulipohjaisiin ohjelmistoihin, joissa räätälöinnin astetta ei pidetä merkittävänä. Käyttöönottopalveluita pidetään jatkuvista SaaS-palveluista erillisinä veloitteina. Käynnistystoimet kirjataan samalla tavalla kuin käyttöpalveluihin liittyvä käynnistysvaihe.

Projektit ja konsultointi

- Palvelusopimusten tuotto perustuu kiinteisiin hintoihin tai aikaan ja materiaaleihin, ja se kirjataan sille ajanjaksolle, jonka aikana palvelu toimitetaan tai projekti saadaan päätökseen.
- Takuuveloitteet. Konserni myöntää takuita ohjelmistojen tai sovellusten toimitusprojekteille, mutta ei myönnä palveluilla laajennettuja takuita asiakassopimuksiinsa. Takuut käsitellään IAS 37:n (Varaukset, ehdolliset velat ja ehdolliset varat) mukaisesti.

IFRS 15:n mukaan tuotot kirjataan ajan kuluessa, kun määritellyt kriteerit täyttyvät. Asiakkaille myydyt palvelut toimitetaan yleensä ajan kuluessa, koska asiakas joko saa ja kuluttaa samanaikaisesti konsernin suoritteesta saamansa hyödyn tai konsernin suorite ei luo omaisuuserää, jolla olisi konsernille vaihtoehtoista käyttöä, missä tapauksessa konsernilla on täytäntöön pantavissa oleva oikeus saada maksu toteutetusta työstä. Kirjaaminen yhtenä ajankohtana liittyy yleensä erotettavissa oleviin lisensseihin ja edustaa vain pientä osaa konsernin myyntituotoista.

IFRS 9 'Rahoitusinstrumentit'

Tieto-konserni alkoi soveltaa IFRS 9 -standardia 1.1.2018. Konserni soveltaa standardin sallimaa poikkeusta eikä oikaise vertailutietoja. IFRS 9 -standardin käyttöönotosta johtuva 0,4 milj. euron muutos (verojen jälkeen) rahoitusvarojen ja -velkojen kirjanpitoarvoissa on kirjattu 1.1.2018 vähentämään edellisten tilikausien voittovaroja.

IFRS 9 -standardin käyttöönotto aiheutti myös muutoksia tilinpäätöksen rahoitusinstrumentteja koskeviin laadintaperiaatteisiin.

Luokittelu ja arvostaminen

IFRS 9 -standardin mukaisesti rahoitusinstrumentin luokka kuvaa jo itsessään sen arvostusmenetelmän. Konserni on arvioinut IFRS 9:n soveltamisalan kattamat omaisuusryhmät sekä liiketoimintamalliin että sopimusperusteisiin rahavirtoihin perustuen, mikä johti seuraaviin muutoksiin:

- Myytävissä olevat rahoitusvarat esitetään pitkäaikaisissa varoissa Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavina rahoitusvaroina (ei muutosta arvostamisessa).
- Myyntisaamiset, jotka myydään saatavien myynti-fasiliteetin puitteissa, luokitellaan käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviksi rahoitusvaroiksi ja esitetään erillään muista myyntisaamisista liitetiedoissa. Niitä ei koske arvonalentuminen.
- Muut korolliset saamiset esitetään muissa jaksotettuun hankintamenoan arvostetuissa rahoitusvaroissa. Muiden rahoitusvarojen ja -velkojen luokittelussa ja arvostamisessa ei ole tapahtunut muutoksia.

Rahoitusvarojen arvonalentuminen

IFRS 9 -standardin mukaisesti arvonalentumislaskelmat koskevat seuraavia rahoitusvaroja: myyntisaamiset, sopimuksiin perustuvat omaisuuserät, rahoitusleasingsaamiset ja rahavarat.

Rahoitusleasingsaamisten osalta arvonalentuminen arvioidaan tapauskohtaisesti vähintään jokaisena raportointipäivänä.

Rahavarojen osalta Tieto-konserni katsoo, että rahavaroihin ei kohdistu arvonalentumista muuten kuin odottamattomissa olosuhteissa.

Kaikkien yllä mainittujen varojen osalta Tieto on valinnut yksinkertaistetun lähestymistavan ja määrittää niille aina odotettavissa olevat luottotappiot niiden koko elinkaaren ajalta.

Konserni on päättänyt käyttää käytännön apukeinoa ja laskee odotettavissa olevat luottotappiot ennalta määritellyn varusmatriisin pohjalta. Tästä johtuen konserni on segmentoinut ulkoiset asiakkaansa siten, että kunkin asiakassegmentin luotto-ominaisuudet olisivat samankaltaiset: Segmentoinnissa on käytetty seuraavia kriteerejä:

- Maaryhmä (Suomi, Ruotsi, Norja, muut EU-maat, muut maat)
- Toimialaryhmä (finanssipalvelut, julkinen terveydenhuolto ja hyvinvointi, teolliset asiakaspalvelut, tuotekehityspalvelut)
- Saatavan erääntyminen (ei erääntynyt, viivästynyt 1–7 päivää, 8–30 päivää, 31–60 päivää, 61–90 päivää, yli 90 päivää)

Kunkin segmentin odotettavissa oleva luottotappio (prosentteissa) vastaa toteutuneita luottotappiota edellisten kolmen vuoden aikana sekä Tiedon arviota sen asiakkaiden yleisessä taloudellisessa ympäristössä tapahtuvien muutosten mahdollisista vaikutuksista.

Näitä yleisiä varauksia voidaan korottaa, jos asiakas on hakeutunut konkurssiin, jota ei vielä ole rekisteröity, tai jos on olemassa tosiseikkoja tai olosuhteita, jotka viittaavat siihen, että asiakkaan luottoriski ylittää toimialan tai maan keskiarvon.

Laskettaessa sopimuksiin perustuvien omaisuuserien odotettavissa olevia luottotappioita, varusmatriisista käytetään ei-erääntyneiden laskujen prosenttia.

Suojauslaskenta

Tiedolla ei ollut avoimia rahavirran suojaussuhteita 31.12.2017 eikä 30.9.2018, minkä vuoksi tällä ei ollut vaikutusta siirtymävaiheessa. IFRS 9 -standardiin sisältyvillä uusilla säännöillä ei myöskään ollut vaikutusta kolmannen neljänneksen tulokseen.

Muutokset IFRS 2:een Osakeperusteiset maksut – Classification and Measurement of Share-based Payment Transactions

Konserni otti käyttöön IFRS 2 Osakeperusteiset maksut -standardiin tehdyt muutokset 1.1.2018. Muutokset selventävät tietyntyyppisten järjestelyjen kirjanpitoäsitteilyä. Ne koskevat kolmea osa-aluetta: käteisvaroina maksettavien maksujen arvostaminen, osakeperusteisten maksujen, joista on vähennetty verojen osuus, luokittelu sekä osakeperusteisten maksujen muuttaminen käteisvaroina maksettavasta omana pääomana maksettavaksi.

Konsernilla on avainhenkilöille suunnattuja osakeperusteisia kannustinohjelmia, joista lisätietoa on vuoden 2017 tilinpäätöksessä. Osakeperusteisten maksujen, joista on vähennetty verojen osuus, luokittelulla oli vaikutusta konsernitilinpäätökseen. Koska Tiedon osakeperusteiset kannustinohjelmat tullaan muutoksen myötä esittämään kokonaisuudessaan omana pääomana maksettavina, tullaan järjestelyjen käyvät arvot oikeuden syntymisjakson aikana määrittämään myöntämispäivän osakehinnan perusteella. Siirtymävaiheessa konserni uudelleenluokitteli 4,0 milj. euroa veloista omaan pääomaan.

IFRS 16 Vuokrasopimukset

Konserni alkaa soveltaa IFRS 16 Vuokrasopimukset -standardia 1.1.2019 alkaen. Sen johdosta lähes kaikki vuokrasopimukset kirjataan taseeseen, koska operatiivisia vuokrasopimuksia ja rahoitusleasingsopimuksia ei enää erotella. Uuden standardin mukaan kirjataan omaisuuserä (oikeus käyttää vuokrattua hyödykettä) ja vuokrien maksamista koskeva rahoitusvelka. Ainoita poikkeuksia ovat lyhytaikaiset ja arvoltaan vähäisiä omaisuuseriä koskevat vuokrasopimukset. Vuokranantajia koskeva kirjanpitoikäsihtely ei muutu merkittävästi.

Standardilla on ensisijaisesti vaikutusta konsernin operatiivisten vuokrasopimusten kirjanpitoikäsihtelyyn. Raportointiajankohtana konsernilla on ei-purettavissa olevia operatiivisia vuokrasopimuksia 153,5 milj. euron arvosta. Vastuina käsiteltävien sopimusten ja IFRS 16:n mukaisten vuokrasopimusten käsitteet poikkeavat kuitenkin toisistaan, mistä johtuen taseeseen kirjattavien sopimusten määrä voi poiketa vastuiden määrästä. Käyttöoikeusomaisuuserästä kirjattavat poistot ja vuokravelasta kirjattavat korkokulut tulevat korvaamaan vuokratulot (tällä hetkellä osa henkilöstö- ja liiketoiminnan muita kuluja), mikä johtaa parantuneeseen liikevoittoon ja pienempään nettotulokseen ("front-loading vaikutuksesta johtuen).

Valtaosa operatiivisista vuokrasopimuksista koskee toimistorakennuksia, henkilöautoja ja datakeskuksia. Konserni on käynnistänyt IFRS 16:n käyttöönottoprojektin jo vuonna 2017, analyysit ovat käynnissä, ja ne saatetaan päätökseen vuoden 2018 aikana. Kirjanpidon järjestelmätoimittaja on valittu. Seuraavassa vaiheessa painopiste on tiedonkeruussa sekä työkaluihin ja prosesseihin tarvittavien muutosten toteuttamisessa. Tieto suunnittelee soveltavansa siirtymäsäännösten vaihtoehtoa, jossa vertailukausia ei oikaista standardin käyttöönottohetkellä.

Keskeiset kirjanpidolliset arviot ja oletukset

IFRS -käytännön mukaisen tilinpäätöksen laatiminen vaatii yrityksen johdolta arvioita ja oletuksia, jotka vaikuttavat yrityksen varojen, velkojen, tulojen ja kulujen tilinpäätökseen kirjattavaan määrään sekä ehdollisten varojen ja velkojen liitetiedoissa esitettävään määrään. Vaikka nämä arviot pohjautuvat johdon parhaaseen käsitykseen nykyhetken tapahtumista ja toimenpiteistä, toteutuneet tulokset saattavat poiketa arvioista. Keskeisimmät erät, jotka edellyttävät johdolta arvioiden tekemistä, on esitetty vuoden 2017 tilinpäätöksessä.

Segmentti-informaatio

Asiakasmyynti palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7–9	2017 7–9	Muutos %	2018 1–9	2017 1–9	Muutos %	2017 1–12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	173,4	171,8	1	549,7	545,9	1	735,4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	51,5	42,3	22	178,0	142,4	25	195,9
Toimialaratkaisut	110,1	112,1	-2	350,2	353,5	-1	486,0
Tuotekehityspalvelut	31,9	28,8	11	99,6	91,9	8	126,1
Konserni yhteensä	367,1	355,0	3	1 177,6	1 133,8	4	1 543,4

Segmenttien välistä sisäistä myyntiä ei esiinny, koska johdon raportoinnissa myyntituotot ja -kulut kirjataan suoraan kyseisille asiakasprojekteille.

Asiakasmyynti maittain, milj. euroa

	2018 7–9	2017 7–9	Muutos %	2018 1–9	2017 1–9	Muutos %	Osuus %	2017 1–12	Osuus %
Suomi	159,3	153,9	4	512,5	498,7	3	44	675,9	44
Ruotsi	139,5	138,3	1	462,2	436,9	6	39	599,0	39
Norja	36,8	36,9	0	112,7	121,3	-7	10	161,2	10
Muut	31,6	26,0	22	90,3	76,9	17	8	107,4	7
Konserni yhteensä	367,1	355,0	3	1 177,6	1 133,8	4	100	1 543,4	100

Suomessa IT-palveluiden myynti kasvoi 3,7 % vuoden 2018 kolmannella neljänneksellä ja 2,9 % kuluneen yhdeksän kuukauden aikana.

Ruotsissa myynti kasvoi kolmannella neljänneksellä 9,9 % ja kuluneen yhdeksän kuukauden aikana 12,9 % paikallisissa valuutoissa. IT-palvelut kasvoivat kolmannella neljänneksellä 9,7 % ja kuluneen yhdeksän kuukauden aikana 13,9 % paikallisissa valuutoissa.

Norjassa myynti kasvoi paikallisissa valuutoissa 2,2 % vuoden kolmannella neljänneksellä ja aleni 3,4 % kuluneen yhdeksän kuukauden aikana.

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin, milj. euroa

	2018 7–9	2017 7–9	Muutos %	2018 1–9	2017 1–9	Muutos %	2017 1–12
Finanssipalvelut	88,2	92,2	-4	279,9	284,5	-2	384,4
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	120,8	112,3	8	386,8	366,2	6	501,7
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	126,2	121,7	4	411,0	391,1	5	531,2
Tuotekehityspalvelut	31,9	28,8	11	99,6	91,9	8	126,1
Konserni yhteensä	367,1	355,0	3	1 177,6	1 133,8	4	1 543,4

Asiakasmyynti tietoliikenne-toimialalle oli 167 (177) milj. euroa tammi–syyskuussa.

Miltään yksittäiseltä ulkopuoliselta asiakkaalta tammi–syyskuussa 2018 tai 2017 kertynyt liikevaihto ei ylittänyt 10 % koko konsernin liikevaihdosta.

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7-9	2017 7-9	Muutos %	2018 1-9	2017 1-9	Muutos %	2017 1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	23,5	23,0	2	64,8	55,8	16	78,5
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	1,6	3,6	-56	13,9	11,3	23	16,1
Toimialaratkaisut	15,7	15,8	-1	31,6	31,7	0	54,4
Tuotekehityspalvelut	3,1	2,1	46	10,3	8,5	21	12,0
Tukitoiminnot ja globaali johto	-3,5	-3,5	0	-11,7	-16,1	28	-21,9
Liikevoitto (EBIT)	40,4	41,1	-2	109,0	91,2	19	139,1

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2018 7-9	2017 7-9	Muutos %-yks	2018 1-9	2017 1-9	Muutos %-yks	2017 1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,6	13,4	0	11,8	10,2	2	10,7
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	3,1	8,4	-5	7,8	8,0	0	8,2
Toimialaratkaisut	14,2	14,1	0	9,0	9,0	0	11,2
Tuotekehityspalvelut	9,7	7,3	2	10,4	9,3	1	9,5
Liikevoitto (EBIT)	11,0	11,6	-1	9,3	8,0	1	9,0

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7-9	2017 7-9	Muutos %	2018 1-9	2017 1-9	Change %	2017 1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	23,9	23,1	4	67,6	64,3	5	88,6
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	1,5	3,5	-58	13,2	11,9	10	16,3
Toimialaratkaisut	15,8	15,8	0	30,7	36,9	-17	57,7
Tuotekehityspalvelut	3,2	2,1	52	10,4	8,8	18	12,3
Tukitoiminnot ja globaali johto	-2,7	-3,3	17	-8,9	-9,8	9	-13,4
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	41,6	41,1	1	113,0	112,2	1	161,4

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2018 7-9	2017 7-9	Muutos %-yks	2018 1-9	2017 1-9	Change %	2017 1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,8	13,5	0	12,3	11,8	1	12,1
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	2,8	8,2	-5	7,4	8,4	-1	8,3
Toimialaratkaisut	14,3	14,1	0	8,8	10,4	-2	11,9
Tuotekehityspalvelut	9,9	7,2	3	10,5	9,6	1	9,7
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	11,3	11,6	0	9,6	9,9	0	10,5

Henkilöstö palvelualueittain

	Kauden lopussa			Keskimäärin			
	2018 1-9	Muutos %	Osuus %	2017 1-9	2017 1-12	2018 1-9	2017 1-9
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	6 077	6	40	5 721	5 757	5 932	5 804
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	2 350	26	16	1 871	2 224	2 296	1 893
Toimialaratkaisut	4 105	5	27	3 900	3 925	4 069	3 871
Tuotekehityspalvelut	1 606	8	11	1 485	1 532	1 564	1 381
Palvelualueet yhteensä	14 138	9	94	12 978	13 438	13 862	12 951
Toimialaryhmät	344	33	2	258	279	339	256
Tukitoiminnot ja globaali johto	627	2	4	615	612	626	620
Konserni yhteensä	15 109	9	100	13 851	14 329	14 827	13 827

Henkilöstö maittain

	Kauden lopussa			Keskimäärin			
	2018 1-9	Muutos %	Osuus %	2017 1-9	2017 1-12	2018 1-9	2017 1-9
Suomi	3 408	3	23	3 312	3 364	3 400	3 409
Ruotsi	3 065	13	20	2 701	3 036	3 071	2 705
Intia	2 717	7	18	2 530	2 571	2 690	2 500
Tšekin tasavalta	2 506	12	17	2 232	2 254	2 387	2 241
Latvia	656	5	4	623	612	629	632
Norja	605	-1	4	611	600	599	613
Puola	669	29	4	520	538	622	467
Kiina	495	17	3	424	460	480	368
Viro	304	3	2	295	274	289	293
Itävalta	153	10	1	139	134	145	136
Liettua	119	22	1	97	106	111	96
Muut	413	12	3	368	381	404	367
Konserni yhteensä	15 109	9	100	13 851	14 329	14 827	13 827
Onshore-maat	7 460	7	49	6 975	7 350	7 441	7 074
Offshore-maat	7 649	11	51	6 877	6 979	7 386	6 753
Konserni yhteensä	15 109	9	100	13 851	14 329	14 827	13 827

Pitkäaikaiset varat maittain, milj. euroa

	2018 30.9.	2017 30.9.	Muutos %	2017 31.12.
Suomi	77,1	86,5	-11	84,6
Ruotsi	38,8	35,9	8	42,8
Norja	9,1	13,2	-31	12,0
Muut	7,2	5,8	23	6,5
Pitkäaikaiset varat yhteensä	132,2	141,4	-7	145,9

Liikearvo on kohdistettu rahavirtaa tuottaville yksiköille, jotka sisältävät useita maita, ja siksi yllä olevat maittain esitetyt pitkäaikaiset varat eivät sisällä liikearvoa.

Poistot palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7-9	2017 7-9	Muutos %	2018 1-9	2017 1-9	Muutos %	2017 1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	7,7	8,0	-4	23,6	24,4	-3	32,5
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	0,0	0,1	-37	0,1	0,2	-33	0,2
Toimialaratkaisut	0,2	0,2	1	0,6	0,7	-13	0,9
Tuotekehityspalvelut	0,0	0,0	-	0,0	0,1	-	0,1
Tukitoiminnot ja globaali johto	1,7	1,4	19	5,1	4,1	24	5,7
Konserni yhteensä	9,6	9,7	-1	29,5	29,4	0	39,5

Yritys- ja liiketoimintahankinnoista käypään arvoon arvostettujen aineettomien hyödykkeiden poistot palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7-9	2017 7-9	Muutos %	2018 1-9	2017 1-9	Muutos %	2017 1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	-	-	-	-	-	-	-
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	0,4	0,1	> 100	1,2	0,3	> 100	0,5
Toimialaratkaisut	1,0	0,9	4	2,8	2,8	1	3,7
Tuotekehityspalvelut	-	-	-	-	-	-	-
Tukitoiminnot ja globaali johto	-	-	-	-	-	-	-
Konserni yhteensä	1,4	1,0	34	4,1	3,1	30	4,3

Muiden aineettomien hyödykkeiden poistot palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7-9	2017 7-9	Muutos %	2018 1-9	2017 1-9	Muutos %	2017 1-12
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	1,8	2,2	-20	7,1	6,4	12	8,5
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	0,1	0,1	5	0,3	0,3	2	0,3
Toimialaratkaisut	0,1	0,2	-36	0,4	0,5	-20	0,6
Tuotekehityspalvelut	-	-	-	-	-	-	-
Tukitoiminnot ja globaali johto	0,1	0,4	-79	0,7	1,3	-41	1,5
Konserni yhteensä	2,0	2,9	-29	8,5	8,3	1	10,9

Yrityshankinnat tammi–syyskuussa 2018

Seuraavat hankinnat saatiin päätökseen tammi–syyskuun aikana:

* **Petrostreamz AS**, omistusosuus 100 % osakkeista, alkaen 1.2.2018

* **NSEC AB**, omistusosuus 100 % osakkeista, alkaen 1.5.2018

Petrostreamz AS

Petrostreamz AS on nopeasti kasvava, pitkälle kehitettyjen mallintamiseen suunnattujen ohjelmistojen ja palveluiden toimittaja öljy- ja kaasuteollisuudelle. Yrityshankinta laajentaa edelleen Tiedon palvelutarjontaa ja kyvykkyyksiä pitkälle kehitetyissä ratkaisuisissa öljy- ja kaasuteollisuudelle. Petrostreamz on osa Toimialaratkaisut segmenttiä.

Seuraavassa taulukossa esitetään yhteenvedo maksetusta vastikkeesta ja hankinta-ajankohtana hankittujen varojen ja vastattaviksi otettujen velkojen käypä arvo. Aineettomien hyödykkeiden käyvät arvot ovat alustavia, koska niiden tunnistaminen ja arvostaminen on kesken.

Maksettu vastike

Milj. euroa	
Käteisvarat	3,4
Ehdollinen vastike	3,7
Vastike yhteensä	7,1

Hankituista varoista ja vastattaviksi otetuista veloista kirjatut määrät

Milj. euroa	
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	0,0
Aineettomat hyödykkeet	1,3
Laskennalliset verosaamiset	0,5
Myyntisaamiset ja muut saamiset	0,9
Rahavarat	0,1
Lainat	-1,3
Laskennalliset verovelat	-0,3
Ostovelat ja muut velat	-0,5
Liikearvo	6,3
Nettovarot yhteensä	7,1

Ehdollinen vastike perustuu pääasiassa ostetun ja yhdistetyn liiketoiminnan katteiden kehitykseen kolmen vuoden aikana hankinta-ajankohdasta lähtien.

Tunnistetut aineettomat hyödykkeet liittyvät asiakassuhteisiin ja teknologiaan. Hankinnasta syntynyt liikearvo johtuu hankitusta markkinaosuudesta, synergioista ja liiketoimintaosaamisesta. Kirjattu liikearvo ei ole vähennyskelpoinen verotuksessa. Hankinnasta syntyneet kulut, 0,1 milj. euroa, sisältyvät liiketoiminnan muihin kuluihin tuloslaskelmassa ja liiketoiminnan rahavirtaan.

Hankinnan jälkeen yhtiö on lisännyt konsernin liikevaihtoa 0,8 milj. euroa ja aineettoman omaisuuden käyvän arvon poistojen jälkeistä liikevoittoa -0,7 milj. euroa. Jos hankinta olisi tehty vuoden alussa, vaikutus konsernin liikevaihtoon olisi ollut noin 0,9 milj. euroa ja liikevoittoon noin -0,7 milj. euroa.

NSEC AB

NSEC on ruotsalainen turvallisuuspalveluja tarjoava yritys. Hankinta laajentaa Tiedon tietoturvan hallintapalveluita, tietoturvakonsultointia sekä tietoturvatuotteiden jälleenmyynti- ja käyttöönottopalveluita. Hankinta ei ole kooltaan merkittävä, minkä vuoksi siitä ei esitetä erillisiä liitetietoja. Hankinnasta syntyi noin 1,45 milj.euron liikearvo.

Määräysvallattomien omistajien osuuksien hankinta Avegan tytäryhtiöissä

Tieto kasvatti tammi–syyskuussa omistustaan Avega-yhtiöissä hankkimalla määräysvallattomien omistajien osuuksia yhteensä 3,0 milj. eurolla.

Yritysmyyntit tammi–syyskuussa 2018

Seuraavat liiketoimintamyynnit saatiin päätökseen tammi–syyskuun aikana:

- * ProArc liiketoiminta Norjassa, tammikuusta 2018
- * Cross-advertising -liiketoiminta Pohjoismaissa, elokuusta 2018

ProArc

ProArc on teknisten asiakirjojen hallinnan sovellus pääkohdealueenaan öljy-, kaasu- ja tekniikan ala. ProArc-yksikkö kuului Software Innovationiin ja oli osa Toimialaratkaisut segmenttiä. Myydyn liiketoiminnan liikevaihto oli noin 7 milj. euroa.

Myyntivoitto on eritelty alla. Myyntivoittolaskelma esitetään alustavana, koska myytyjen varojen ja velkojen arvostaminen on kesken.

Milj. euroa	
Aineettomat hyödykkeet	1,7
Laskennalliset verovelat	-0,4
Lyhytaikaiset velat	-0,3
Nettovarojen käypä arvo	1,0
Yritysmyyntille allokoitu liikearvo	3,1
Yritysmyyntille allokoituiden nettovarain yhteensä	4,1
Transaktiokulut	0,7
Saaminen	7,8
Myyntivoitto	3,0

Transaktiokulut sisältyvät investointien rahavirtaan.

Cross-advertising

Cross-advertising on monikanavainen markkinoinnin hallinnan pilvipohjainen ratkaisu, joka kattaa koko mainontaprosessin: myynnistä CRM-järjestelmiin, varauksista tuotantoon ja laskutukseen. Liiketoiminta oli osa Toimialaratkaisut segmenttiä. Kirjattu myyntivoitto on 1.6 milj. euroa. Yritysmyynti ei ole kooltaan merkittävä, minkä vuoksi siitä ei esitetä erillisiä liitetietoja.

Nettokäyttöpääoma taseessa, milj. euroa

	2018 30.9.	2017 30.9.	Muutos %	2017 31.12.
Myyntisaamiset	305,5	265,7	15	309,3
Muut käyttöpääomasaamiset	107,9	125,1	-14	113,2
Käyttöpääomasaamiset taseen varoissa	413,4	390,8	6	422,5
Ostovelat	101,4	84,0	21	104,2
Henkilöstöön liittyvät velat	127,8	132,9	-4	155,0
Varaukset	8,4	15,0	-44	12,9
Muut käyttöpääomavelat	99,2	98,3	1	100,0
Käyttöpääomavelat taseen veloissa	336,7	330,2	2	372,1
Nettokäyttöpääoma taseessa	76,7	60,6	27	50,4

Johdannaiset, milj. euroa

Johdannaissopimusten nimellisarvot

Sisältää bruttomääräiset nimellisarvot kaikista sopimuksista, jotka eivät ole vielä erääntyneet tai joita ei ole suljettu. Avoinna oleva nimellisarvo ei välttämättä mittaa tai osoita markkinariskiä, sillä joidenkin sopimusten riski voi olla tasapainotettu toisilla sopimuksilla.

	2018 30.9.	2017 31.12.
Valuuttatermiinisopimukset	171,7	179,6
Sähköfutuurisopimukset	0,6	0,9

Johdannaisten käyvät arvot

Johdannaissopimusten nettomääräiset käyvät arvot	2018 30.9.	2017 31.12.
Valuuttatermiinisopimukset	-0,2	0,8
Sähköfutuurisopimukset	0,2	0,1

Johdannaissopimuksia on käytetty vain taloudelliseen suojaukseen.

Johdannaissopimusten positiiviset käyvät arvot, brutto	2018 30.9.	2017 31.12.
Valuuttatermiinisopimukset	0,9	1,7
Sähköfutuurisopimukset	0,2	0,1

Johdannaissopimusten negatiiviset käyvät arvot, brutto	2018 30.9.	2017 31.12.
Valuuttatermiinisopimukset	-1,1	-0,9
Sähköfutuurisopimukset	-	0,0

Valuuttajohdannaisten käyvät arvot on laskettu käyttäen tilinpäätöspäivän valuuttakursseja ja korkonoteerauksia.

Käypään arvoon arvostetut rahoitusvarat ja -velat

Milj. euroa				
30.9.2018	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Johdannaiset	-	1,1	-	1,1
Muut	-	-	0,5	0,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Johdannaiset	-	-1,1	-	-1,1
Milj. euroa				
31.12.2017	Taso 1	Taso 2	Taso 3	Yhteensä
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvarat				
Johdannaiset	-	1,8	-	1,8
Myytävissä olevat rahoitusvarat	-	-	0,5	0,5
Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattavat rahoitusvelat				
Johdannaiset	-	-0,9	-	-0,9

Muiden käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattujen rahoitusvarojen (Myytävissä olevat rahoitusvarat vuonna 2017) käypä arvo perustuu alkuperäiseen hankintahetken arvoon. Käypää arvoa ei voida riittävästi arvioida luotettavan jälleenmyyntihinnan puuttuessa.

Saatavien myynti-fasiliteetin puitteissa myydyt myyntisaamiset (1,0 milj. euroa 30.9.2018) on luokiteltu Käypään arvoon tulosvaikutteisesti kirjattaviin rahoitusvaroihin IFRS 9:n mukaisesti. Käypä arvo vastaa likimäärin kirjanpitoarvoa vähennettynä rahoittajalle maksetulla, rahoituserissä esitettyllä korolla, joka ei ole olennainen.

Vakuudet ja vastuusitoumukset, milj. euroa

	2018 30.9.	2017 31.12.
Omista veloista		
Pantit	-	1,6
Yrityskiinnitykset	-	3,4
Takaukset		
Toimitustakaukset	1,2	0,9
Vuokratakaukset	9,0	8,6
Muut	0,3	0,5
Muut omat vastuut		
Yhden vuoden kuluessa maksettavat vuokravastuut	37,3	41,6
1–5 vuoden kuluttua maksettavat vuokravastuut	84,4	98,0
5 vuoden jälkeen maksettavat vuokravastuut	12,6	17,9
Yhden vuoden kuluessa maksettavat leasingvastuut	9,3	10,9
1–5 vuoden kuluttua maksettavat leasingvastuut	9,9	12,0
5 vuoden jälkeen maksettavat leasingvastuut	0,0	0,4
Ostositoumukset	10,8	7,4
Muut	1,0	1,6

Osakkeiden lukumäärä

	2018 7-9	2017 7-9	2018 1-9	2017 1-9	2017 1-12
Ulkona olevat osakkeet kauden lopussa					
Laimentamaton	73 826 349	73 723 125	73 826 349	73 723 125	73 723 125
Osakepohjaisten ohjelmien laimennusvaikutus	117 221	167 285	122 149	167 718	151 786
Laimennettu	73 943 570	73 890 410	73 948 498	73 890 843	73 874 911
Ulkona olevat osakkeet keskimäärin					
Laimentamaton	73 826 349	73 720 853	73 798 737	73 722 376	73 722 565
Osakepohjaisten ohjelmien laimennusvaikutus	117 221	167 285	122 149	167 718	151 786
Laimennettu	73 943 570	73 888 138	73 920 886	73 890 094	73 874 351
Yrityksen hallussa olevat omat osakkeet					
Kauden lopussa	282 903	386 127	282 903	386 127	386 127
Keskimäärin	282 903	386 876	310 515	386 876	386 687

Tunnusluvut

	2018 7-9	2017 7-9	2018 1-9	2017 1-9	2017 1-12
Osakekohtainen tulos, euroa					
Laimentamaton	0,45	0,46	1,19	0,96	1,46
Laimennettu	0,45	0,46	1,18	0,96	1,46
Oma pääoma/osake, euroa	6,03	6,07	6,03	6,07	6,46
Oman pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	27,8	23,5	27,8	23,5	22,3
Sijoitetun pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	23,5	21,0	23,5	21,0	20,5
Omavaraisuusaste, %	41,9	44,5	41,9	44,5	42,5
Korollinen nettovelka, milj, euroa	199,7	161,4	199,7	161,4	155,7
Nettovelkaantumisaste, %	44,8	36,1	44,8	36,1	32,7
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj, euroa	8,7	9,1	28,2	39,4	50,8
Yrityshankinnat, milj, euroa	-	-	12,2	-	49,3

Oikaistu liikevoitto (EBIT)

Tieto käyttää "oikaistua liikevoittoa (EBIT)" vaihtoehtoisena tunnuslukuna, koska se kuvaa liiketoiminnan tulosta paremmin ja helpottaa vertailua tuloskausien välillä. Tätä vaihtoehtoista tunnuslukua käytetään IFRS:n mukaisten tunnuslukujen lisäksi, mutta se ei korvaa niitä. Oikaisut sisältävät uudelleenjärjestelykulut, myyntivoitot/-tappiot, liikearvon arvonalentumiset ja muut vertailukelpoisuuteen vaikuttavat erät.

Milj. euroa	2018 7–9	2017 7–9	2018 1–9	2017 1–9	2017 1–12
Liikevoitto (EBIT)	40,4	41,1	109,0	91,2	139,1
+ uudelleenjärjestelykulut	2,5	0,2	5,4	18,9	22,7
+ kiinteistöihin liittyvät kulut	0,1	-	0,1	-	-
- myyntivoitot	-1,6	-	-4,6	-	-
+ myyntitappiot	-	-	-	-	0,3
+/- yritysjärjestelyihin liittyvät erät	0,2	0,0	1,1	0,0	-0,2
+/- muut erät	-	-0,1	2,1 ¹⁾	2,1 ²⁾	-0,5 ³⁾
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	41,6	41,1	113,0	112,2	161,4

¹⁾ Sisältää vanhentuneiden omaisuuserien alaskirjauksia ja 1,2 milj. euron korjauksen Venäjän aikaisempien vuosien arvonalentamisiin.

²⁾ Ruotsissa päätettiin yksi etuuspohjainen eläkejärjestely ja perustettiin uusi maksuperusteinen eläkejärjestely. Tämän johdosta kirjattiin 1,1 milj. euron nettokulut.

³⁾ Suomessa työsuhteessa olevilla on 1.1.2017 alkaen ollut mahdollisuus siirtää etuuspohjainen eläkkeensä maksupohjaiseen eläkejärjestelyyn ja jotkut ovat valinneet tämän vaihtoehdon. Tämän johdosta henkilöstökuluihin kirjattiin joulukuussa 2017 velvoitteen täyttämiseksi johtuva 2,4 milj. euron tuotto.

Luvut vuosineljänneksittäin

Tunnusluvut

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Osakekohtainen tulos, euroa							
Laimentamaton	0,45	0,33	0,41	0,50	0,46	0,28	0,22
Laimennettu	0,45	0,33	0,41	0,50	0,46	0,28	0,22
Oma pääoma/osake, euroa	6,03	5,55	5,29	6,46	6,07	5,61	5,45
Oman pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	27,8	30,5	30,7	22,3	23,5	23,6	25,3
Sijoitetun pääoman tuotto, liukuva 12 kk, %	23,5	24,1	29,2	20,5	21,0	21,0	25,8
Omavaraisuusaste, %	41,9	38,2	36,3	42,5	44,5	40,6	39,2
Korollinen nettovelka, milj. euroa	199,7	209,2	100,7	155,7	161,4	164,6	38,0
Nettovelkaantumisaste, %	44,8	51,1	25,8	32,7	36,1	39,8	9,5
Käyttöomaisuusinvestoinnit, milj. euroa	8,7	11,4	8,2	11,4	9,1	21,0	9,3
Yrityshankinnat, milj. euroa	-	2,3	9,9	49,3	-	-	-

Tuloslaskelma, milj. euroa

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Liikevaihto	367,1	404,1	406,3	409,6	355,0	385,6	393,1
Liiketoiminnan muut tuotot	3,3	3,5	7,2	6,8	3,2	4,3	3,1
Työsuhde-etuuksista aiheutuvat kulut	-199,6	-231,5	-234,2	-219,7	-190,0	-224,0	-239,7
Poistot ja arvonalentumiset	-13,0	-15,2	-13,8	-13,8	-13,6	-13,6	-13,7
Liiketoiminnan muut kulut	-118,5	-130,9	-129,3	-136,1	-114,4	-124,9	-121,5
Osuus yhteisyritysten tuloksista	1,1	1,3	1,0	1,0	0,8	0,7	0,7
Liikevoitto (EBIT)	40,4	31,3	37,3	47,9	41,1	28,1	22,0
Rahoitustuotot ja -kulut	0,3	-0,6	-0,7	-1,6	-0,2	-0,6	-1,0
Tulos ennen veroja	40,7	30,6	36,7	46,4	40,8	27,5	21,0
Tuloverot	-7,7	-5,9	-6,8	-9,6	-6,6	-6,6	-5,2
Tilikauden voitto	33,0	24,7	29,9	36,7	34,2	20,9	15,9

Tase, milj. euroa

	2018 30.9.	2018 30.6.	2018 31.3.	2017 31.12.	2017 30.9.	2017 30.6.	2017 31.3.
Liikearvo	439,7	437,5	437,4	441,3	405,8	405,0	409,5
Muut aineettomat hyödykkeet	43,2	43,7	46,1	51,1	48,5	50,5	47,3
Aineelliset käyttöomaisuushyödykkeet	88,9	90,4	92,2	94,9	92,9	97,1	94,1
Osuudet yhteisyrityksissä	16,5	15,4	14,2	16,3	15,3	14,4	13,8
Muut pitkäaikaiset varat	27,1	28,2	28,5	27,4	31,3	31,1	32,2
Pitkäaikaiset varat yhteensä	615,5	615,2	618,4	631,0	593,8	598,1	596,9
Myyntisaamiset ja muut lyhytaikaiset varat	433,3	431,7	459,8	440,6	414,2	424,2	419,6
Rahavarat	51,0	67,4	53,9	78,2	41,9	51,3	76,9
Lyhytaikaiset varat yhteensä	484,3	499,1	513,7	518,8	456,1	475,4	496,5
Varat yhteensä	1 099,8	1 114,3	1 132,1	1 149,9	1 049,9	1 073,4	1 093,5
Oma pääoma yhteensä	445,3	409,5	390,7	476,1	447,7	413,9	401,9
Pitkäaikaiset lainat	100,7	1,7	101,7	102,5	102,1	103,7	104,0
Muut pitkäaikaiset velat	54,1	54,7	55,0	57,5	51,5	54,7	56,5
Pitkäaikaiset velat yhteensä	154,8	56,5	156,8	160,0	153,6	158,4	160,5
Ostovelat ja muut lyhytaikaiset velat	341,2	364,8	521,1	368,8	331,2	368,3	496,1
Varaukset	6,2	5,9	7,8	10,3	12,4	16,0	18,3
Lyhytaikaiset lainat	152,3	277,6	55,7	134,6	105,1	116,7	16,7
Lyhytaikaiset velat yhteensä	499,7	648,3	584,6	513,7	448,6	501,1	531,1
Oma pääoma ja velat yhteensä	1 099,8	1 114,3	1 132,1	1 149,9	1 049,9	1 073,4	1 093,5

Rahavirtalaskelma, milj. euroa

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Liiketoiminnan rahavirta							
Tilikauden voitto	33,0	24,7	29,9	36,7	34,2	20,9	15,9
Oikaisut	16,9	19,9	19,5	19,3	20,4	20,6	19,1
Nettokäyttöpääoman muutos	-24,7	-22,4	18,0	13,5	-40,0	-35,9	47,1
Liiketoiminnan rahavirta ennen rahoituseriä ja veroja	25,2	22,2	67,5	69,6	14,6	5,6	82,0
Maksetut liiketoiminnan rahoituserät, netto	-1,1	-3,0	-2,3	-2,8	0,4	-5,6	0,6
Saadut osingot	0,0	0,0	3,2	-	-	-	3,5
Maksetut välittömät verot	-5,4	-6,9	-6,9	-0,2	-4,2	-6,1	-6,4
Liiketoiminnan rahavirta	18,7	12,3	61,5	66,6	10,8	-6,1	79,7
Investointien rahavirta	-7,8	-13,6	-7,6	-54,5	-8,4	-15,4	-9,6
Rahoituksen rahavirta	-25,4	14,3	-81,0	28,7	-11,2	-6,0	-51,7
Rahavarojen muutos	-14,5	13,0	-27,1	40,8	-8,8	-27,5	18,4
Rahavarat kauden alussa	67,4	53,9	78,2	41,9	51,3	76,9	56,7
Kurssierojen vaikutukset rahavaroihin	-1,9	0,5	2,8	-4,5	-0,6	1,9	1,8
Rahavarojen muutos	-14,5	13,0	-27,1	40,8	-8,8	-27,5	18,4
Rahavarat kauden lopussa	51,0	67,4	53,9	78,2	41,9	51,3	76,9

Segmenttiluvut vuosineljänneksittäin

Asiakasmyynti palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	173,4	186,8	189,5	189,5	171,8	185,6	188,5
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	51,5	64,3	62,1	53,5	42,3	48,9	51,2
Toimialaratkaisut	110,1	119,4	120,7	132,5	112,1	119,8	121,6
Tuotekehityspalvelut	31,9	33,7	34,0	34,2	28,8	31,3	31,8
Konserni yhteensä	367,1	404,1	406,3	409,6	355,0	385,6	393,1

Asiakasmyynti toimialaryhmittäin, milj. euroa

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Finanssipalvelut	88,2	95,3	96,4	99,9	92,2	96,4	95,9
Julkinen sektori, terveydenhuolto ja hyvinvointi	120,8	133,2	132,9	135,4	112,3	126,5	127,4
Teolliset palvelut ja kuluttajapalvelut	126,2	141,9	143,0	140,1	121,7	131,5	137,9
Tuotekehityspalvelut	31,9	33,7	34,0	34,2	28,8	31,3	31,8
Konserni yhteensä	367,1	404,1	406,3	409,6	355,0	385,6	393,1

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	23,5	20,7	20,7	22,7	23,0	19,1	13,8
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	1,6	7,1	5,3	4,8	3,6	4,8	2,9
Toimialaratkaisut	15,7	5,0	10,9	22,7	15,8	9,6	6,2
Tuotekehityspalvelut	3,1	2,9	4,3	3,5	2,1	2,3	4,1
Tukitoiminnot ja globaali johto	-3,5	-4,4	-3,8	-5,8	-3,5	-7,6	-5,0
Liikevoitto (EBIT)	40,4	31,3	37,3	47,9	41,1	28,1	22,0

Liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,6	11,1	10,9	12,0	13,4	10,3	7,3
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	3,1	11,0	8,5	9,0	8,4	9,9	5,7
Toimialaratkaisut	14,2	4,2	9,0	17,1	14,1	8,0	5,1
Tuotekehityspalvelut	9,7	8,7	12,7	10,1	7,3	7,3	12,9
Liikevoitto (EBIT)	11,0	7,7	9,2	11,7	11,6	7,3	5,6

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, milj. euroa

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	23,9	22,9	20,8	24,3	23,1	21,6	19,6
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	1,5	6,3	5,4	4,3	3,5	3,8	4,7
Toimialaratkaisut	15,8	5,9	9,0	20,8	15,8	11,2	9,9
Tuotekehityspalvelut	3,2	2,9	4,3	3,5	2,1	2,5	4,3
Tukitoiminnot ja globaali johto	-2,7	-3,2	-3,0	-3,6	-3,3	-3,6	-2,9
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	41,6	34,8	36,6	49,2	41,1	35,5	35,6

Oikaistu liikevoitto (EBIT) palvelualueittain, %

	2018 7-9	2018 4-6	2018 1-3	2017 10-12	2017 7-9	2017 4-6	2017 1-3
Teknologiapalvelut ja uudistaminen	13,8	12,3	11,0	12,8	13,5	11,7	10,4
Liiketoiminnan konsultointi ja toteutus	2,8	9,8	8,7	8,1	8,2	7,7	9,2
Toimialaratkaisut	14,3	4,9	7,5	15,7	14,1	9,4	8,1
Tuotekehityspalvelut	9,9	8,7	12,7	10,1	7,2	8,0	13,4
Oikaistu liikevoitto (EBIT)	11,3	8,6	9,0	12,0	11,6	9,2	9,0

Suurimmat osakkeenomistajat 30.9.2018

	Osakkeet	%
1 Cevian Capital ¹⁾	11 066 684	14,9
2 Solidium Oy	7 415 418	10,0
3 Silchester International Investors LLP ²⁾	7 401 027	10,0
4 Keskinäinen Eläkevakuutusyhtiö Ilmarinen	1 675 415	2,3
5 Swedbank Robur rahastot	1 519 864	2,1
6 Keskinäinen Työeläkevakuutusyhtiö Elo	810 000	1,1
7 Valtion Eläkerahasto	773 000	1,0
8 Svenska litteratursällskapet i Finland r.f.	616 345	0,8
9 Stiftelsen för Åbo Akademi	481 800	0,7
10 Nordea rahastot	480 534	0,6
10 suurinta osakkeenomistajaa	32 240 087	43,5
- joista hallintarekisteröityjä	20 143 126	27,2
Hallintarekisteröidyt	27 424 903	37,0
Muut	14 444 262	19,5
Yhteensä	74 109 252	100,0

Perustuu Euroclear Finland Oy:n ja Euroclear Sweden AB:n omistajarekistereihin.

¹⁾ Euroclear Finland Oy:n rekisterin mukaan Cevian Capitalin omistus 31.8.2018 oli 11 066 684 osaketta, mikä vastaa 14,9 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta.

²⁾ Silchester International Investors LLP ilmoitti 23.06.2015, että sen omistus Tieto Oy:ssä on 7 401 027 osaketta, mikä vastaa 10,0 % yhtiön osakkeista ja äänivallasta.

Lisätietoja:

Janne Salminen, va. talousjohtaja, puh. 020 727 0707, 050 359 8521, [janne.salminen \(at\) tieto.com](mailto:janne.salminen@tieto.com)

Tanja Lounevirta, sijoittajasuhdejohtaja, puh. 020 727 1725, 050 321 7510, [tanja.lounevirta \(at\) tieto.com](mailto:tanja.lounevirta@tieto.com)

Puhelinkonferenssi analytikoille ja toimittajille järjestetään keskiviikkona 24. lokakuuta 2018 klo 10.00 Suomen aikaa. Analytikot ja media voivat osallistua tilaisuuteen myös Tukholmassa, osoite Fjärde Bassängvägen 15.

Tuloksen esittelevät toimitusjohtaja Kimmo Alkio ja va. talousjohtaja Janne Salminen. **Esittelyä** voi seurata **Tiedon internetsivuilla**. Tätä varten osallistujat tarvitsevat Adobe Flash version 10.1.0 tai uudemman. Puhelinkonferenssin yhteystiedot ovat seuraavat:

Suomi: +358 (0)9 7479 0361
Ruotsi: +46 (0)8 5033 6574
Iso-Britannia: +44 (0)330 336 9105
USA: +1 929 477 0324
Osallistujakoodi: 4404154

Varmistaaksesi yhteyden puhelinneuvotteluun pyydämme ystävällisesti soittamaan muutamaa minuuttia ennen tiedotustilaisuuden alkua. Tallenne tilaisuudesta on katsottavissa kokouksen jälkeen.

Konsernin tulostiedotteet julkaistaan suomeksi ja englanniksi.

TIETO OYJ

JAKELU
NASDAQ Helsinki
Keskeiset tiedotusvälineet

Tieto hyödyntää datakeskeisen maailman mahdollisuudet ja tuottaa niiden avulla arvoa yksilöille, organisaatioille ja yhteiskunnalle. Tavoittemme on olla asiakkaillemme paras kumppani liiketoiminnan uudistamisessa. Ohjelmisto- ja palveluosaamisemme lisäksi hyödynnämme vahvasti yhdessä innovoinnin ja ekosysteemien mahdollisuudet.

Tiedon pääkonttori sijaitsee Espoossa. Yrityksen palveluksessa työskentelee noin 15 000 ammattilaista lähes 20 maassa. Tiedon liikevaihto on noin 1,5 miljardia euroa. Yhtiön osakkeet on listattu NASDAQ:ssa Helsingissä ja Tukholmassa. www.tieto.fi

Tieto Oyj

Y-tunnus 0101138-5

Keilahdentie 2-4
PL 2
02101 ESPOO, FINLAND
Puh +358 207 2010
Kotipaikka: Espoo

Sähköposti: [ir \(at\) tieto.com](mailto:ir@tieto.com)
www.tieto.com

